Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 14 (2302).
17 ПАЙШАНБА ЯНВАРЬ 1974 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Рационализаторлар ҳиссаси

Республика озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли 3-ун заводида ҳар уч ишчининг бири рационализатор ҳисобланади. Айниқса, ишчи В. Юлдаев, Т. Шоюсупов, Н. Абдиқодиров, слесарь Г. Кандауров ва бошқалар коллективда катта ҳурмат қозонишган. Бу ишлаб чиқариш илғорларини ҳар доим нима устидадир бош қотираётганда, учратиш мумкин.

Яқинда бу рационализаторларни ҳамкасблари самимий қутлашди. Чунки улар «3 КМ—6» маркали ювиш машинасини модернизация қилиб, унинг иш қувватини қарийб икки баравар оширган эдилар.

Корхонага келтирилган дон маҳсулотлари қайта тозалангач, ундан маълум миқдорда чиқиндилар чиқади. Паррандачилик фермалари учун тўйимли озуқа ҳисобланган чиқиндидан шу вақтга қадар ишчи кучи етишмаслиги сабабли фойдаланилмас эди. Завод янгилик ижодкорлари яқинда уни машиналарга ортиб берувчи механизациялашган конвейерни ишга туширишди. Натижада, омухта ем маҳсулотларини ўз вақтида жойларга жўнатиш учун шароит яратилди.

Беш йиллик қаҳрамонлари

Халқимизда «Меҳнат қилган элда азиз» деган нақл бор. Абдулла Султонмуродов ҳам ўз бахтини ана шу меҳнатдан топган. Бир неча йиллардан бери Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз вагон-ремонти заводида ишлаб, ишчи номини улуғлаб келаётган бу новатор кўпчилик ҳурматини қозонди. Унинг умумколлектив манфаатини кўзлаб амалга ошираётган ибратли ишлари, ўз касбини ёшларга сидқидилдан ўргатаётгани ҳар қандай таҳсинга лойиқдир.

А. Султонмуродовнинг ҳалол хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. Ўзбекистон Компартиясининг XVII ва XVIII съездига делегат қилиб сайланган. Республика Олий Советининг депутати сифатида халқ ишончини оқлаб келаяпти.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан илҳомланган Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз вагон-ремонти заводи коллективи беш йиллик аниқловчи йили топшириқларини бажаришга киришди. Ишчилар йилнинг дастлабки куниданоқ зўр суръат билан ишлашга киришдилар. Ана шулар орасида газетамизнинг иккинчи саҳифасида бугун берилаётган «Ишчи иқболи» очеркимиз қаҳрамони Абдулла Султонмуродов ҳам бор.

ҲУНАР МАКТАБЛАРИНИНГ ЯНГИ РЕЖАЛАРИ

Ҳозирги пайтда ҳунар-техника мактаблари олдида қандай масалалар турибди? Мактабларда касб ва ҳунарларнинг қайси бир турларига кўпроқ эътибор бериш лозим? Келгусида ҳунар-техника мактаблари корхоналар билан ҳамкорлик алоқаларини қандай мустаҳкамлашлари лозим? Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси мажлислар залида бўлиб ўтган шаҳар активининг қатнашчилари ана шу масалаларни муҳокама қилдилар.

— Бугунги кунда ҳунар-техника билим юртлари халқ хўжалиги учун ишчилар синфини етиштириб берадиган асосий билим ўчоғлари ҳисобланади. Масалан, ўтган беш йиллик мобайнида, —деб уқтириб ўтди Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. В. Барабаш ўзининг КПСС XXIV съезди қарорлари асосида ҳунар-техника таълими системаларини янада ривожлантиришнинг вазифалари тўғрисидаги докладида, —саноат корхоналари, транспорт, қурилиш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш устахоналари учун ҳунар-техника билим юртларида 27 мингдан ортиқ, ҳозирги беш йилликнинг уч йили мобайнида эса 20 мингдан ортиқ малакали ишчилар тайёрланди.

Тошкентдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли 31-ҳунар-техника билим юрти энг кекса ўқув даргоҳларидан ҳисобланади. У ўз фаолияти даврида темир йўл транспорти учун 15 мингдан зиёд ёш ишчиларни етиштириб берди. Энг ёш ҳунар-техника билим юртларидан бири 63-мактабдир. У 1968 йилда ташкил қилинди. «Главташкентстрой» учун уч минг қурувчини тайёрлаб берди. 7-босмахонада меҳнат қилаётган полиграфчиларнинг 80 проценти 9-билим юртини битирганлардир. «Юлдуз» фирмаси ва «Ташсельмаш» заводида меҳнат қилаётган ёш ишчиларнинг 70 проценти 5 ва 14-билим юртларида таълим олишган. Ана шу фактлар ҳунар-техника билим юртлари шаҳримиз учун ишчилар синфининг янги-янги сафларини тайёрлаб беришда қулай формалардан бири эканлигини кўрсатади.

Лекин, шунга қарамай ўрта мактабларни битираётган ёшлар касб ва ҳунарларни танлашда ҳамон тажрибасизлик қилмоқдалар. Анкеталарга жавоб беришда, ўзаро суҳбатларда ўсмирларнинг деярлик кўпчилиги юзта ҳунардан фақатгина 20 тасини танладилар. Ана шу фактлар шаҳримиздаги 99 та ўрта мактабда ёшларга ҳунар танлаш сирларини ўргатиш ишига масъулиятсизлик билан муносабатда бўлинаётганлигини кўрсатади. 113, 145, 203, 77-ва бошқа мактабларда касб танлай билиш сирлари яхши йўлга қўйилмаган. Айрим жойларда ўқитувчилар ўқувчиларини «Агарда 8-синфни уч баҳо билан тугатадиган бўлсанг унда ГПТУ га бораверасан» деб пўписа қиладилар. Ўқитувчилар ҳунар-техника мактабларининг обрўсини ошириш, унинг аҳамиятини ўсмирлар ва ота-оналарга тўғри тушунтиришлари лозим. Улар ҳунар танлашни ташкил қилиш йўли билан ўз ўқувчиларидан ишчи кадрлар базасини яратишга яқиндан ёрдам беришлари лозим. Бу ишларнинг формалари ва методлари турли хил бўлиши мумкин. Улар меҳнат таълими дарсларида ишчи касбига қизиқиш уйғотиш, техника ижодиёти тўгаракларида қатнашиш, меҳнат бўйича олимпиадалар, турли касб эгалари билан учрашувлар ўтказиш, заводларда ишлаб чиқариш практикасини ўтказишдан иборат. 127-ўрта мактабда ана шу борада ўтказилаётган тажрибалар киши диққатини жалб этади. Мактаб коллективи 1971 йилдан буён меҳнат практикумини тўқимачилик комбинатида ўтказиб келмоқда. Қизлар 72 ўқув куни мобайнида йигирув машиналарининг сирларини эгаллаб олдилар ва 85 минг килограмм ип ишлаб чиқардилар. 9—10-синфларнинг ўсмирлари иккинчи разрядли токарь касбларни эгалладилар ҳамда цилиндрсимон деталларни мустақил равишда қайта ишлайдиган бўлдилар. Ана шу мактабнинг партия ташкилоти ишни тўғри ташкил қила билган. Шунингдек 106, 107, 124, 117, 155, 168, 184-ва бошқа мактабларда ҳам ёшларни мустақил меҳнатга тайёрлашда дуруст ишлар олиб борилмоқда.

Актив йиғилишида нутқ сўзлаган Тошкент тўқимачилик комбинатининг машҳур тўқувчиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси Евгения Александровна Губина мана бундай деди:

— Мен комбинатга 8-синфни тугатганимдан кейин келганман, —деди у. Дастлаб батареяларни зарядловчи бўлиб ишладим. Лекин тўқимачилик касбига бўлган иштиёқим мени тинч қўймади. Корхонадаги дўстларим менга яқиндан ёрдам беришди. 1959 йилдан бошлаб газлама тўқий бошладим. Ўшанда устозларнинг берган ёрдами ва кўмагидан беҳад қувондим. Кишида бундан ҳам ортиқ қувонч бўлиши мумкинми. Ўтган йилнинг ноябрь ойида шахсий беш йиллик топшириқларимни муддатдан илгари адо этиб, ҳозирги пайтда 1976-йил ҳисобига меҳнат қиляпман. Ўтган вақт мобайнида 1 миллион 129 минг метр газлама тўқиб чиқардим. Маҳсулотнинг ҳаммаси биринчи сортга топширилган. Мен билан бирга меҳнат қилаётган Лидия Павловна Казанцева ҳам беш йиллик топшириқларни муддатидан илгари адо этди. Яқинда унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Комбинатимизда Лидия Казанцеванинг изидан бораётган 1200 тўқимачи бор. Биз ўз билимимизни, тажрибамизни ҳунар-техника билим юртларини битириб келган ёшларга меҳр ва муҳаббат билан ўргатамиз. Чунки, бизга кадрлар жуда ҳам керак!

Ҳозирги пайтда ҳунар билан бирга тўла ўрта маълумот бераётган ҳунар-техника билим юртларининг обрўси ҳам ошиб бормоқда. Бундай мактаблар замонамизнинг тажрибали ва билимдон ёш ишчиларини тайёрлаш ишига тўла жавоб беради.

Тошкент авиация заводининг директори В. Н. Сивец бундай деди:

— Ҳозирги пайтда ишлаб чиқаришга тўла маълумотли ёш ишчилар кўплаб керак. Чунки, улар юқори унум билан ишлайдиган ускуналарни моҳирлик билан бошқаришлари ва инженерлик масалаларини мустақил равишда ҳал қилишлари лозим.

Заводлар, қурилишлар ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналари учун кадрлар керак. «Главташкентстрой» бошлиғининг ўринбосари А. У. Умаров, Ҳамза район партия комитетининг биринчи секретари Т. Эргашев ўз сўзларида ана шу ҳақда гапирдилар. Шаҳар халқ маорифи бўлими мудири ўринбосари Л. М. Горячева, Чилонзор район комсомол комитетининг биринчи секретари Т. Агламова ўз сўзларида мактаб ўқувчилари орасида ҳунар танлаш ишларини янада жонлантириш масалаларига тўхталиб ўтдилар.

— Педагоглар ва ишлаб чиқариш мутахассисларининг ўзаро ҳамкорликлари туфайли, —деб уқтириб ўтди ҳунар-техника таълими бўйича давлат комитети раисининг ўринбосари Х. К. Калонов, —ҳар бир билим юртида ишга ижодий муносабатда ёндошиш, активлик, коллективизм, меҳнатга коммунистик муносабат сингари фазилатларни намоён қилиш мумкин.

Кейинги йилларда ҳунар-техника билим юртларининг моддий-техника базаларини яратиш масалалари билан атрофлича шуғулланилмоқда. Бир қатор корхоналарнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари ҳунар-техника таълимини кучайтиришга тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. «Главташкентстрой», Чкалов номли авиация заводи, республика аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, «Ўзэлектромонтаж» тресты ва бошқа ташкилотларда ўзларига қарашли 30, 4, 2, 11, 21-ҳунар-техника мактабларига яқиндан катта ёрдам бердилар.

9-беш йиллик охиригача шаҳримизда 15 та ҳунар-техника билим юртларининг типовой комплексларини ишга тушириш лозим. Бу ишга алоқадор бўлган «Главташкентстрой», республика автомобиль транспорти, озиқ-овқат саноати министрликлари, «Узглавлеспром» ва бошқа ташкилотлар мўлжалланган ана шу объектларни ўз вақтида қурилиши ва фойдаланишга топширилиши учун қурилиш ишларига бош-қош бўлишлари керак. Биз ана шунда партия ва ҳукуматимизнинг халқ хўжалиги учун юқори малакали ишчилар тайёрлаш борасида белгилаб берган вазифаларини тўла бажарган бўламиз.

Н. ПАНЯКШИНА.

Тонгги газеталарда

⊙ СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 16 январда Кремлда Франциядаги «Пешинеюжин кюльман» фирмасининг президенти П. Жувени қабул қилди. Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида СССР халқ хўжалигини ва Франция экономикасини ривожлантиришга оид масалалар ва бу билан боғлиқ бўлган ҳар икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш имкониятлари муҳокама қилинди.

⊙ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ф. Дзержинский номли Фарғона тўқимачилик комбинатининг социалистик мажбуриятлари тўғрисида қарор қабул қилди. Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» газетаси «Тўқимачилар ташаббуси» сарлавҳаси остида Ф. Дзержинский номли Фарғона тўқимачилик комбинати коллективининг 1974 йил учун олган социалистик мажбуриятларини босиб чиқарган.

⊙ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико 16 январда Миср Араб Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Яхё Абдул Қодирни қабул қилди.

⊙ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Энгельс шаҳридаги химиявий тола комбинатининг ипак ўровчиси ўртоқ А. Ф. Когачевага мактуб юбориб, уни ажойиб муваффақият— беш йиллик планни муддатидан илгари бажарганлиги билан самимий табриклади.

⊙ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси Б. С. Соломенцев 15 январда Доғистон АССР пойтахти Махачқалъага келди.

⊙ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев 15 январда Удмуртия АССР пойтахти Ижевскка келди.

Жаҳон ойнаси

БОНН. Боннда иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик юзасидан СССР билан ГФР комиссиясининг учинчи сессияси ўз ишини давом эттирмоқда. Комиссиянинг совет қисмига СССР Министрлар Советининг раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, Ғарбий Германия қисмига эса ГФР хўжалик министри Г. Фридерихс бошчилик қилмоқда.

ИСТАМБУЛ. Қалин қор ёққанлиги натижасида шарқий Анатолиядаги 800 дан кўпроқ қишлоқ ташқи дунёдан ажралиб қолди.

ТОКИО. Янги йилнинг дастлабки икки ҳафтаси мобайнидагина Япония пойтахтида 428 ёнғин рўй берганлиги қайд қилинди. Оловда 14 киши ҳалок бўлди.

Токиода 2 ойдан кўпроқ давом этаётган қурғоқ об-ҳаво, шунингдек кўпгина районларда деярли бутунлай ёғоч ва фанерадан қурилган уй-жойларнинг зичлиги ёнғинга қарши курашни қийинлаштирмоқда.

БУЭНОС-АЙРЕС. «Бунхе ва борн» монополиясига мансуб бўлган йирик ёғ комбинатидаги аргентиналик ишчилардан бир мингдан кўпроқ кишининг забастовкаси ғалаба билан тугади. Улар корхона эгалари ишдан бўшатган ўз ўртоқларидан ҳатто бир группасининг маъмурият томонидан ишга тикланишига эришдилар.

Аргентина темирйўлчиларининг забастовкаси давом этмоқда. Улар маъмурлардан ўз ўртоқларидан 84 кишининг қайтарилишини талаб қилмоқдалар.

ГАВАНА. Кубадаги Лас-Вильяс вилоятининг аҳолиси 1973 йилда 1.800 дан ортиқ янги обод квартираларга кўчиб киришди. Бу вилоятда янги квартираларни фойдаланишга топшириш плани 1972 йилдагига нисбатан 30 процент ошириб бажарилди.

ТАНАНАРИВЕ. Мальгаш пойтахтининг муниципалитети Тананариведаги 244 кўча ва майдоннинг номини ўзгартириш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу кўча ва майдонларга ном Франция ҳукмронлиги даврида берилган эди. Энди бу кўча ва майдонлар миллий мустақиллик учун курашчиларнинг, атоқли сиёсий ва жаҳон маданияти арбобларининг номи билан аталади.

ТРИПОЛИ. Ливия Араб Республикасида яқинда ўтказилган аҳоли рўйхати маълумотларига кўра, бу мамлакат аҳолиси 2,257 минг кишига етган. Бу эса, деб хабар беради Ливиянинг араб революцияси янгиликлари агентлиги, 1964 йилдаги аҳоли сонидан 44,3 процент кўпдир.

НЬЮ-ЙОРК. Камбоджа давлатининг бошлиғи Нородом Сианук Америка сенаторларидан М. Мэнсфильд ва У. Фулбрайтга телеграмма юборди. Сианук ўз телеграммасида уларни Камбоджада Американинг янги интервенциясига йўл қўймаслик жумладан, Камбоджадаги ватанпарвар кучларга қарши операцияларда Америка авиациясининг иштирокига йўл қўймаслик учун ўз таъсир-обрўларидан фойдаланишга даъват этди.

Маданият ходимлари кенгаши

Куни неча «Баҳор» концерт залида Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва Ўзбекистон ССР Касаба союзлари республика Советининг Ўзбекистонда бадиий ҳаваскорликни ривожлантиришнинг асосий проблемаларига бағишланган илмий-амалий конференцияси бўлиб ўтди.

Конференцияда республикамиздаги барча областларнинг маданият бошқармалари раҳбарлари, халқ ижодий уйлари директорлари, шунингдек, халқ театрлари ва бадиий ҳаваскорлик коллективларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Конференцияда Ўзбекистон ССР Маданият министри ўринбосари А. Муҳамедов «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида республикамизда бадиий ҳаваскорликни ривожлантириш вазифалари ҳақида» доклад қилди. Шундан сўнг Ўзбекистон ССР касаба союзлари республика Советининг секретари Н. Маҳмудова сўзга чиқиб, «Меҳнаткашларни ҳаваскорлик санъати воситаси билан эстетик руҳда тарбиялашда касаба союз ташкилотларининг» роли деган темада лекция ўқиди.

Илмий конференцияда республикамизнинг атоқли фан арбоблари ўз тажрибаларини йиғилганлар билан ўртоқлашдилар.

Ю. МУҚИМБОЕВ.

Қишлоқ — шаҳарга
СЕРҚАЙМОҚ СУТ

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг меҳнатсевар паррандабоқарлари тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йили план топшириқларини барвақт бажариш учун ғайрат билан ишлаяптилар.

Улар янги йилнинг дастлабки кунларида шаҳарликларга 45 минг дона тухум етказиб бердилар. Шунингдек, ҳар куни шаҳар савдо тармоқларига 3300 литрдан ортиқ серқаймоқ сут жўнатиляпти.

Хўжаликда тухум сотиш йиллик планини май ойига қадар, гўшт, сут сотиш давлат планини эса, декабргача бажаришга аҳд қилинган.

И. РУСТАМОВ.

ЯНГИ БОҒЧА

Бешқайрағоч массивида замонавий типда қурилган икки қаватли янги боғча биноси яқинда аҳолига намунали хизмат кўрсата бошлади. 483-боғча биноси 280 эркатойга мўлжалланган. Ҳамма қулайликларга эга бўлган бу боғча биносини «Главташкентстрой»нинг 29 ва 33-қурилиш бошқармалари қурувчилари бунёд этдилар.

МУТАСАДДИ ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ГАЗЕТХОН ХАТЛАРИНИ ШАРҲЛАЙДИЛАР

Актив ва уюшқоқлик билан

Редакция почтаси — шаҳар ҳаётининг ўзига хос барометридир. Январь ойида айрим хизмат тармоқлари фаолияти устидан шикоятлар кўпроқ тушди. Тинимсиз ёққан қор, совуқ тушиши транспорт ҳаракатини анча қийинлаштириб қўйди. Уйларни иситиш, йўлларнинг аҳволи бўйича ҳам аҳоли томонидан қатор эътирозлар билдирилмоқда.

Бугун биз газетхонлар хатлари орасидан айрим характерлиларини ажратиб олиб, бу ишга мутасадди бўлган ташкилотларнинг раҳбарларидан уларни шарҳлаб беришларини илтимос қилдик.

Мен, одатда, ишга 18-маршрутдаги автобусда қатнайман. Об-ҳаво шароити оғир бўлган шу кунларда шаҳар автотранспорти ишида катта қийинчиликлар туғилмоқда. Кеча бизнинг маршрутда бир машина пайдо бўлди. Унинг номерига қараганда, бу шаҳримиз қарамоғидаги машина эмас. Йўловчиларга хизмат кўрсатишни яхшилашга қаратилган чора-тадбирлар кўрилса, дуруст бўлар эди.

С. Красноградова, инженер.

БУ ХАТНИ ПАССАЖИР ТРАНСПОРТЛАРИ БАРЧА ТУРЛАРИНИ КООРДИНАЦИЯЛАШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ БОШҚАРМАСИ БОШЛИҒИНИНГ ЎРИНБОСАРИ Г. Г. КИРШЕНБЕРГ ШАРҲЛАЙДИ:

— Транспортчиларнинг бугунги аҳволи чиндан ҳам оғир. Бетиним ёққан қор, кўчалар яхмалак бўлиб қолганлиги оқибатида автобус ва троллейбуслар ҳаракатидаги тезлик жиддий равишда сусайди. Трамвай ва троллейбус линияларида бузилиб қолиш ҳоллари икки баравар кўпайди. Мана шуларнинг ҳаммаси шаҳар пассажир транспорти ҳаракатидаги тартибга салбий таъсир этмай қолмади.

Шу муносабат билан, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, шаҳар ташкилотлари аҳолига пассажир транспорти хизмати кўрсатишни нормал йўлга қўйишни таъминлашга қаратилган қатор оператив чора-тадбирлар белгиладилар.

Ҳар куни шаҳар магистралларида 50 дан зиёд махсус автомашиналар ишлаб турибди. Бу машиналар асфальтни муз ва қордан тозалаётир, кўча муюлишлари ва чорраҳаларга қум сепаётир.

Автомобиль хўжаликлари, трамвай ва троллейбус деполари, йирик автостанцияларда доимий навбатчилик постлари ташкил этилган. Бунда раҳбарлар ва линия ходимлари навбатчилик қилиб, транспорт воситаларининг ўз вақтида линияга чиқиши ва ҳаракат қоидаларини назорат этиб турипшибди. Улар сўнгги бекатларда машиналарнинг узоқ туриб қолишига йўл қўймаслик устидан ҳам назорат ўрнатганлар.

Барча автобазалардаги ремонт бригадалари кучайтирилди. Кечаси ва тунги соатларда улар транспортни тонгги рейсларга шай этиб қўйишади.

Бундан ташқари, шаҳарлараро маршрутларда банд бўлган 90 та автобус 14 январдан бошлаб шаҳардаги энг зарур маршрутларга ёрдамга ташланди.

Газетхон С. Красноградова эслатиб ўтган 18-маршрут бўйлаб ҳозир Янгийўл автобуслари қатнаётир. Уларнинг энг охирги бекати илгаригидек «Самарқанд» автостанциясида эмас, балки Олой бозори бекатига кўчирилган. Бу машиналар Энгельс ва Ш. Руставели кўчалари бўйлаб қатнаб, барча бекатларда тўхтаб ўтишяпти.

Паркент автобуслари эса, Куйбишев шоссеси бўйлаб (7-маршрут) қатнамоқда. «Тошкент» меҳмонхонаси ёнидаги такси тўхташ жойидан студентлар шаҳарчаси томонга қўшимча экспресс автобуслар ҳаракати йўлга қўйилди. 57-маршрут бўйлаб (Ленинград кўчасидан Чилонзоргача) илгариги бешта ўрнига 10 та машина қатнамоқда. Таксичилар ҳам автобус ҳайдовчиларига ёрдамга келишди. 250 ҳайдовчи «Волга» машиналарини қўйиб, бугунги кунда автобусларни бошқаришаётир. Кеча жами 730 машина шаҳарликлар хизматида бўлди. Ойнинг бошида эса, бу рақам 600 тани ташкил этган эди. Бугунги кунда маршрутларга пландаги 830 машинани чиқаришни таъминлаш бўйича барча чора-тадбирлар кўрилаётир.

«Таштрам» заводида 17 та трамвай вагонини зудлик билан ремонт қилишга киришилди. Бир неча кундан кейин улар линияга чиқарилади. Трамвай йўллари қор тозаловчи 5 та машина ёрдамида тартибга келтирилмоқда. Ҳаракат қийинлашиб қолган троллейбус маршрутларида контакт тармоқларини автоматик равишда бошқариш йўлга қўйилган. Бу эса, троллейбус симларининг тез-тез узилиб қолиш ҳолларига барҳам бераётир.

Биз истиқомат қиладиган Қорақамиш массивидаги 11-уйнинг айрим подъездларига кираверишда рўпарадаги бетон плиталар синиб ётганини кўрасиз. Бунинг натижасида, подвалларга сув тошиб кирмоқда, иситиш системалари ёмон ишламоқда.

ЛЕМЕШКО, НАЗРУЛЛАЕВА, ЛАРИНА.

— Бу хат характерлидир. Ҳали ёз ойларида чала ташлаб кетилган ишлар бугунги кунда хунук оқибатларга олиб келаётир, — дейди «Таштеплосеть» директори В. Шипов, — шаҳарни иссиқлик билан таъминлашни нормал йўлга қўйиш бўйича барча чора-тадбирлар кўрилаётган бир пайтда, айрим уйлардаги иситиш системаси мутлақо талабга жавоб бермаяпти. Подвалларнинг сув бостирилишига асло йўл қўйиш мумкин эмас. Бу қатор техникавий нуқсонларни келтириб чиқаради.

Имкониятдан фойдаланиб, шу нарсани қайд қилмоқчиманки, «Таштеплосеть» коллективининг қатъият билан кўрган чоралари натижасида, иссиқ сув температураси нормадагига тенглашди.

Шаҳарликларга баъзи қоидаларни эслатиб ўтмоқ жоиз. Бинолардаги иссиқлик тармоқларини ўзбошимчалик билан регулировка қилиш қатъиян манъ этилади. Айрим кишилар қоидага хилоф равишда ана шундай қилишлари натижасида, иссиқ сув таъминоти ёмонлашиб бормоқда. Айниқса, элеватор узелларидан шайбаларни бураб олиш мутлақо мумкин эмас. Бунинг оқибатида, қўшни уч-тўртта узелдаги иситиш тармоғи кескин равишда бўшашади. Сувни иситиш приборларига нотўғри муносабат натижасида, теплосетни сув билан таъминлашни кучайтиришга зарурати туғилади, қозонхоналарнинг, эса, ўз навбатида, қўшимча сув ресурсларини иситишга қурби етмай қолади.

Хуллас, қиш даврида қайноқ сувни жуда эҳтиёткорлик билан сарф этиш, теплосетлардан фойдаланиш қоидаларига қатъий амал қилиш зарур.

Сув етишмаслиги ҳақида тез-тез шикоятлар эшитиб турамиз. Бунинг сабаби шундаки, шахсий уйлари бўлган айрим кишилар водопровод колонкаларини иссиқ ҳолда тутиш ўрнига, кранларни очиқ ҳолича қўядилар. Кўпгина саноат корхоналари ва қурилишларда ҳам сувдан фойдаланишда хўжасизларча муносабатда бўлинади, исрофгарчиликка йўл қўйилади. Бунга дарҳол барҳам бермоқ лозим.

Январь ойининг баъзи кунларида 3-линия Кисловодская кўчасидаги хонадонларга етарли миқдорда газ етказиш нормалари бузилиши рўй берди. Айрим пайтларда эса, газ узатиш тармоғининг ўзида ҳам босим паст даражада эди. Бундай ҳоллар 10 ва 11 январь кунлари содир бўлди.

Х. ҲАЙРУДДИНОВ.

ГАЗЕТХОННИНГ УШБУ ХАТИНИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ГАЗЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ БОШҚАРУВЧИСИ Е. КЕЙНОВ ШАРҲЛАЙДИ:

— Дарҳақиқат, январь ойининг баъзи кунларида, айниқса, об-ҳаво жуда совуқ бўлган кунларда, газ таъминоти масалаларида бир қанча қийинчиликларга дуч келинди. — деди Е. Кейнов. — Ўзингиз ўйланг, нормал температура бўлган кунлари шаҳарнинг газга бўлган ўртача эҳтиёжи 7—7,5 миллион кубометрни ташкил этади. Кейинги кунларда бу рақам 9,5 миллион кубометрни ташкил этди. Шаҳардаги кўпгина корхоналар ва Тошкент ГРЭСининг суюқ ёнилғига ўтказилиши натижасида, газ таъминоти кўпайтирилишига эришилди.

Бироқ шунга қарамай, кўп хонадонларни нормал температура билан таъминлаш имкони бўлмади. Бунда аҳолининг ўзида ҳам айб бор. Баъзи кишилар «зангори ёнилғини» сарф этишда исрофгарчиликка йўл қўймоқдалар. Айрим хонадонларда эса, газ горелкалари кеча-кундуз ёниб туради. Бу квартираларнинг эшик ва ойна ромлари эса, қиш шароитларига мутлақо мувофиқлаштирилмагандир.

Устма-уст қор ёғиши натижасида тротуарларда юриш ғоят мушкул бўлаяпти. Тўпланиб қолган қор уюмлари, сирпанчиқ йўлкалар йўловчилар ўртасида жароҳатланиш ҳолларининг кўпайишига сабаб бўлаётир. Шуниси таажжубланарлики, йўлкаларни қордан тозалаш зарур бўлган фаррошларни негадир бугун кам учратасиз. Кўпгина турар жой идоралари раҳбарлари уларнинг ишини назорат этмаётирлар.

Бу масалага аҳолининг ҳам бефарқ қараётганлиги ташвишлидир. Ахир, ўтган йилларда ҳар қор тушиши билан, кишилар дарҳол кўчага чиқиб, ўз хонадонлари атрофини тозалашар, йўлларга қум ва қипиқ сепишар, атрофни саранжом этишар эди. Ростини айтганда, биргина фаррошларнинг кучларига таяниб, барча тротуарларни тозалаш асло мумкин эмас. Шунинг учун ҳам, ҳар бир ҳамшаҳаримиз бу ҳашарда актив иштирок этиши лозим.

Синоптиклар бераётган маълумотларга кўра, ҳали қор ёғиши узоқ давом этадиганга ўхшайди. Шунинг учун, йўл қўйилган нуқсонлардан сабоқ чиқариб, ҳамжиҳатлик билан ишни услуксиз, бир меъёрда ташкил этишга эришмоқ лозим.

Суҳбатни А. ҲАТАМОВ ва В. ЕМЕЛЬЯНЦЕВ олиб борди.

● „Тошкент оқшоми“ ва „Вечерний Ташкент“ газеталари конкурсига

Ишчи иқболи

(Очерк)

АБДУЛЛА ишнинг бунчалик тескарига кетишини ўйламаган эди. Институтни битказишга икки йил қолганда шундай бўлиб қолади, деб ким ўйлабди. Ҳар бир ёш йигит каби у ҳам бундан қаттиқ изтироб чекди. «Орзулар нима бўлади? Йўл қурилиши инженери бўлмоқчи эдим-ку? Қишлоқдагиларнинг юзига қандай қарайман. Шарофатга нима дейман?». Ўйларининг поёни йўқ эди. У касалхонага кирганда ҳам, соғайиб чиққанда ҳам бу ўйлар уни тарк этмади.

Бир куни сўрида ўйга чўмиб ўтирган эди: «Ҳа Абдулла, нима гап? Курашда енгилган паҳлавонга ўхшаб ўтирибсан» —деган овоздан чўчиб тушди. Рўпарасида таниши Мирсаид ака турарди.

— Мен ҳам енгилдим, — деди Абдулла ва бўлган воқеани гапириб берди.

Ҳаётида қийинчиликларини кўрган бу одам ўзига хос қатъийлик билан унга насиҳат қила бошлади:

— Қўй, эътибор берма. Вақтинча ўқимасанг ўқимабсан. Шунга ҳам ота гўри қозихонами? Ишлайсан: ота-онангга пул юбориб турасан. Яхшиси, эртага мен билан заводга юр! Китобдан олган билимларинг етади. Ҳаётни ўрган. Ҳаёт буюк муаллим!

Ҳақиқатан ҳам Мирсаид ака айтгандай бўлди. Абдулла меҳнатдан ўз бахтини топди.

Абдулла шуларни ўйлар экан, тўшакда чўзилиб ётгиси келмади. Барвақт заводга бориш мақсадида ўрнидан турди. У йўлда бораётганида заводга дастлабки келган пайтларини, жўшқин меҳнат қўйнига қадам қўйган дамларини эслади. Заводга кириб борар экан, бу жой унга ниҳоятда азиз бўлиб қолгани, заводсиз ўзини тасаввур қила олмаслигини эслади.

Йўлакда учраган қоровул унинг уйқусизликдан қизарган кўзларига, эритув печкасининг иссиғида қорайган юзларига ҳайрон бўлиб қаради. У завод ичкарисидаги боғчани айланиб юрди, курсилардан бирида ўтириб папирос тутатди. Дарахт япроқларининг беҳол шитирлаши, қизариб бораётган уфқ унинг юрагига аллақандай ҳислар олиб кирди. У яна ўтмишини эслади. Институтга бормай қўйгандан кейинги Шарофатга уйланган йилларни эслади. Ўша йиллар ҳам ўтиб кетди. Ҳозир болалари бор, у ҳам оила бошлиғи.

Аста-секин қуёш кўтарилди. Ана дарахт япроқларига қўнган шабнам қуёшнинг илк нурлари билан учрашди. Нақадар гўзал манзара. У кўп нарсани эсга солади...

— Ҳа, Абдулла, мунча эрта келибсан, — деган овоз унинг хаёлини бузди.

— Ҳа, Яков. Ўзинг ҳам барвақт келибсан. Эълонни кўрдингми, бугун мажлис бор экан!

— Қалай, ўзинг баҳслашишга тайёрмисан? Абдулла «Тайёр бўлганда қандоқ» деган маънода бош силкиди. Яков завод парторги билан учрашиши кераклигини айтиб, кетиб қолди.

Танти йигит, деди ичида Абдулла Яков билан хайрлашиб қоларкан. Эсида, дастлаб ишга келган кунлари Абдуллани хуш кўрмай юрган эди. Унинг қуйиб-пишиб ишлашини кўриб, якка қаҳрамонлик кўрсатмоқчи, деб кулганди. Айниқса, иккаласини бир-бирига яқинлаштирган ўша воқеа ҳеч эсидан чиқмайди. Ўшанда Абдулла подшипник тайёрловчиларга ёрдам бераётган эди. Яков бехосдан келиб, роликниям шундай калта кесадими, овсар, деб бақириб берди. Абдулланинг бир оз жаҳли чиқди. Аммо у ўзини босиб, ясалган роликлар янги кўрсатма асосида тайёрланаётганини айтди. Яков эртасига келиб кечирим сўради. Партияга ўтаётганида унга биринчилар қатори тавсиянома ёзиб берди. У ҳамон, сенинг катта билан ҳам, кичик билан ҳам яхши муносабатда бўлишингга қойилман, деб юради.

Дарвоқе, Абдулла заводга келгандан бери бировга қаттиқ гапирганини эсламайди. Хушмуомалалиги, ишчанлиги ва ташкилотчилик қобилияти туфайли уни бригадирликка тайинлашди. Шаҳар партия комитетининг аъзоси бўлди. Заводдаги ташкилий ишларда актив қатнашиб, коллектив учун жон куйдирди.

* * *

...Абдулла соатига қаради. Иш бошланишига чоракам бир соат бор. Цехга бориб, у ёқ бу ёқни тўғрилагунча, кийиниб тунги сменадан ишларни қабул қилгунча вақт бўлиб қолади. У цехга кирганда касбдошлари одатдагидан шошиброқ ишлаётган эди. «Мўлжалдаги ишларини қилиша олмади шекилли» ўйлади у ишчилар билан бош ирғаб кўришар экан. Унинг кўзига эритилган металдан анчаси ерга тўкилаётганга ўхшаб кўринди.

— Ҳорманглар! Ишлар яхшими?

Ишчилар бош ирғаб кўришишди.

— Бу дейман, бугун металлни кечагидан кўпроқ исроф қилибсизларми?!

— Йўқ, унчалик кўп эмас, сен мана бунга ўзгартиш киритганингдан бери ишлар яхши. Аввал исроф бўладиган металлни ярмиям исроф бўлмаяпти. Бунинг учун сенга мукофот бериш керак, — деди, ҳазил оҳангда қуювчи.

Шуни аввалроқ қилиш керак эди, ўйлади Абдулла, ўзи бу катта ўзгартиш эмас. Оддий нарса. Фақат киши сал ўйлаб, мулоҳаза қилиб кўриши, бепарво бўлмаслик керак. Бепарволик ҳисси ишнинг олдинга силжишига халақит беради. Мана, Абдулла эритилган металлнинг кўп исроф бўлишига эътиборсиз қарай олмади. Қуядиган чўмичнинг оғзини бироз ясси қилиб ясашни, қолиплар атрофига сачраётган суюқ металлни ушлаб қолувчи асбоб ясашни таклиф этди. Ҳозир металл тупроққа қоришиб, йўқ бўлиб кетмаяпти. Ҳамма ундан хурсанд.

Кўп ўтмай, у билан бирга ишлайдиган Яков, Абдуллин ва Никулинлар биргалашиб келиб қолишди. Иш бошланиб кетди.

Бугун ҳам иш куни ҳар галгидай ўтди. Ҳар хил металл эритишди. Хилма-хил қолипларга қуйишди. Аммо иш ҳар кунгидай тугамади. Улар кечки мажлисда ҳал қилиниши керак бўлган масала устида цехдаёқ тортишиб қолишди.

— Мажлисда ўтириб бафуржа гаплашамиз, шусиз ҳам вақтимиз кўп кетаяпти, —деб бригадир уларни ишга ундади.

...Мажлис бошланди. Абдулла яна ўзининг янги таклифини ўртага ташлади. Атрофлича тушунтириб берди. Мажлисда газетадан келган мухбир ҳам қатнашди.

—Мен бу таклифни қуллай олмайман, —деди яқиндагина институтни битириб келган инженер. Ўзларинг ўйлаб кўринглар. Бир ишчи ҳам қуйиш, ҳам пардозлаш, ҳам ўрнатиш ҳунарларини ўрганиши керакми? Тўғрироғи, шу имкониятга эгами? Менимча эга эмас, биттасини ўрганса ҳам бўлади...

«Биздаги шароитни, одамларни билмайди-да, бу йигит», ўйлади Абдулла ўзича. Инженер гапини тугатгандан кейин эса, яна сўз олиб гап бошлади:

— Бизнинг коллектив, ўртоқ инженер, бир ишга киришса, бас албатта уддасидан чиқади. Битта ҳунарни мукаммал билса бас, дедингиз. Йўқ, турмушнинг талабини ҳисобга олиш керак. Буюртма бўлмай қолган пайтларда қуюв цехидагилар нима қилади? Эртак айтишадими? Бундан кўра улар деталларни йиғиш ёки уларни вагонларга ўрнатишни ўрганиб қўйсалар, яхши эмасми? Ишчиларимиз анча қобилиятли ва малакали. Қолаверса, бу ҳунарлар сиз ўйлагандай буюк қобилият талаб қилмайди.

Шундан сўнг Абдулла Саратов тепловоз ремонт заводида кўрган ва орттирган тажрибаси ҳақида, Москвадаги «Люблена» заводидан олинаётган буюртмалар тўғрисида гапириб берди.

— Мажлисда кўтарилган масалани амалга ошириш керак. Бу гапиришдан кўра қийинроқ, — луқма ташлади яна инженер.

—Бундан хавотирланманг, бу ишга мана Абдулланинг ўзи бош-қош бўлади. У жуда малакали, ўзи айтаётган ҳунарларнинг деярли барчасини билади. У бизга тонналаб металл қуйиб берган. Эритиш печкасини реконструкция қилишда қўмаклашган, тўгараклар ташкил қилган.

«Қизиқ характери бор-да шу Равил аканинг, бир мақтаса мақтайверади».

— Ҳа, Абдулла, хаёл сурмай буёққа қара, Мана бу мухбир укамиз сен ҳақингда бирон нарса ёзай деяпти.

— Йўқ, Равил ака, раҳмат! Мен бир оддий одамман. Ҳеч қандай қаҳрамонлик кўрсатганим йўқ. Ҳар бир ишчи каби ўз виждоний бурчимни бажариб юрибман.

—Ана шу виждоний бурчни ўташ ҳам катта гап, виждон билан ишлаётган сиздай одамларни ёзиш керак.

—Майли, ихтиёрингиз. Асли-наслимни сўрасангиз, ленинободликман. Отам деҳқон, фамилиям Султонмуродов.

Абдулла ака мухбирга ҳаёт йўлини қисқача гапириб берди.

—Ўзингизнинг ишларингиз ҳақида нима дейсиз? —сўради мухбир.

—Нима дердим, тузук. Тўғриси, заводни яхши кўраман. Бутун ҳаёлим, қувончу ғамим шу завод билан, цех билан боғланган. Цехимизда вагонлар учун сепаратор ва тепловозлар учун турли хил втулкалар ишлаб чиқарилади. Биласизми, баъзан биз ўз-ўзимиздан нолиб қоламиз. «Дунёга келиб нима иш қилдик» деймиз. Аммо ўйлаб қарасам, бутун мазмун ишчининг меҳнатида экан. Биз ишчилар, ўзимиздан олдинги ишчиларнинг маҳоратини ўзлаштириб олиб, унга ўзимиз ҳам маълум ўзгартиришлар киритамиз. Шу билан тараққиётга ҳисса қўшамиз. Ишчининг бахти ҳам мана шу қўшилган ҳиссага боғлиқ бўлса керак. Ҳаммаси шу, —деди кулиб Абдулла ака.

Аммо у айтгандай «ҳаммаси шу» эмас эди. Мухбир Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводидан чиқар экан, қуюв цехининг парторги унга шу сўзларни айтди:

—Бизнинг Султонмуродов камтар, сизга кўп нарсани айтмади. Хукуматимиз уни «Шавкатли меҳнати учун» медали билан тақдирлаган. Ўзбекистон Компартиясининг XVII ва XVIII съездларига делегат қилиб сайланган. Республика Олий Советининг депутати. Яқинда унинг ҳаётида яна бир қувончли воқеа юз берди. У Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Аҳил оиласи, жонажон дўстлари, заводда катта обрўйи бор. Бир ишчининг иқболи шундан зиёд бўладими?

Б. НОРБОЕВ.

Товарлар — халққа

ЯНГИ СУТ ЗАВОДИ

Манғит район марказида ишга тушган янги сут заводи бир сменада ўн минг литр сутни қайта ишлай олади. Янги корхонанинг дастлабки маҳсулоти мактабгача тарбия муассасалари ва Амударё соҳилидаги олис овулларнинг аҳолисига юборилди. Заводни орденли 12-трестнинг коллективи қурди. Эндиликда шунга ўхшаш корхоналар Қорақалпоғистоннинг — Нукус, Хўжайли, Тўрткўл, Қўнғирот шаҳарларида ишлаб турибди.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ЁҒ

Ленинск ёғ экстрация заводининг коллективи бу йил йиллик топшириққа қўшимча қилиб 200 минг сўмлик пахта ёғи сотамиз деб сўз берди. Бу муваффақиятга муқобил планни бажариш ҳисобига эришилади. Муқобил планда, жумладан, хом ашёни комплекс қайта ишлайдиган янги цех қурилишини муддатидан олдин тамомлаш кўзда тутилади. Ёғ тозалайдиган цехни кенгайтириш эса заводда ишлаб чиқариладиган ва «қора ёғ» деб аталган барча ёғни юз процент тозалаш имконини беради.

РЕСПУБЛИКАДА ЭНГ КАТТА

Ўзбекистонда энг катта Оҳангарон озуқа комплексини фойдаланишга топшириш тўғрисидаги давлат акти имзоланди. Автоматлар билан жиҳозланган катта ҳажмли элеватор, хом ашё тайёрлайдиган цехлар ва бошқа ишлаб чиқариш участкалари ишга туширилди. Ишлаб чиқариш комплексини ягона диспетчерлик пультидан туриб бошқарилади.

Корхона чорва молларининг барча тури учун бир кеча-кундузда 315 тонна тўйимли озуқа тайёрлашга мўлжалланган. Завод ҳозир Тошкент ва бошқа областлардаги чорвачилик комплексларини озуқа билан таъминлайди.

(ЎзТАГ).

Тошкентдаги «Средазэнергоцветмет» техника ишлаб чиқариш корхонаси ишчилар коллективи тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш борасида баракали меҳнат қилиб мамлакатимиз халқ хўжалиги учун изотоп приборлари тайёрлаш бўйича барча буюртмаларни ўз вақтида адо этмоқда. Мана бу сиз кўриб турган суратда корхона приборлар цехининг пешқадам йиғувчи-слесарларидан коммунистик меҳнат зарбдорлари (чапдан ўнгга) Николай Винников билан Василий Кожурин ўртоқлар навбатдаги буюртмани тайёрлаш устида ишламоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

Компьютер газчилар хизматида

УЧИНЧИ АВЛОД ЭЛЕКТРОН ҲИСОБ МАШИНАСИ «ЕС-1020» ТОШКЕНТ МАГИСТРАЛ ГАЗ ҚУВУРЛАРИ БОШҚАРМАСИДА ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

«Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун кураш — энг янги техникани, прогрессив технология жараёнларини ва лойиҳа ечимларини ҳамма жойда зўр ғайрат билан жорий қилиш демакдир».

(КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан).

...Ҳозирга қадар аҳвол бундай эди:

Автоматик бошқариш системаси бўлимининг операторлари Ўзбекистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Тожикистонни таъминловчи улкан газ қувури системасининг марказий диспетчерлик пунктидан кўпдан-кўп оператив маълумотлар олиб туради. Бу маълумотларнинг ҳаммаси «Днепр—1» ҳисоб машинасининг хотира блокига киритилади ва у керакли қарорга келишга ёрдам беради.

Лекин газ қувурининг газ ўтказиш имкони тез ўсиб бормоқда. Диспетчерлар жуда кўп ёқилғи оқимини бошқарадилар. Тўртта республикадаги халқ хўжалигининг аҳволи диспетчерларнинг нақадар яхши ишлашига кўп жиҳатдан боғлиқ. Линия тобора узайиб, компрессор ва тақсимот станциялари, жўмраклар, конлар кўпайиб бормоқда. Кейинги беш йил ичида Тошкент магистрал газ қувурлари бошқармасининг системаси йилига тахминан икки баравар кўп —14,4 миллиард куб метр газ ўтказа бошлади. Шунга мувофиқ информация миқдори ҳам кўпайди. Кейин яна кўпаяди.

Яқин йиллар ичида система Газлидан Тошкентгача яна 700 километр қувур ўтказмоқчи. Компрессор станцияларининг қувватини икки баравар кўпайтирмоқчи, Ҳар йили бериладиган газни 22 миллиард куб метргача етказмоқчи. Диспетчерларнинг ҳал этиши лозим бўлган масалалар доираси анча кенгаяди бундай шароитда «Днепр—1»нинг қуввати етмай қолади.

Шунинг учун ҳам «ЕС—1020» энг янги ҳисобдон машина унга ёрдамга келди. Бу машина социалистик мамлакатлар олимлари ва инженерлари ҳамдўстлигининг самарасидир. Учинчи авлодга мансуб бу машина ғоятда тез ишлайди ва ўзи ихчам бўлгани ҳолда хотира қуввати каттадир. У кўпдан-кўп хизмат қилувчи қурилмалар ва сервиз программаларига эга бўлганидан ишлатишда пухта ва қулайдир.

У СССР газ саноати министрлигида жорий этилган шу хилдаги биринчи машинадир. Ўзбекистонда эса иккинчи шундай машинадир. (Ўтган ёзда республика геологлари «ЕС» группасидаги ҳисобдон машиналарни жорий этишни бошлаб берган эдилар). Бу машина газ қувурларини автоматик бошқариш системаси учун асосий база бўлиб хизмат қилади.

Бундай система газ юборилишини бошқаришни, шунингдек бошқариш аппаратининг ўзига раҳбарлик қилишини ўз ичига олади. Тошкентлик инженерлар Харьковдаги «Тяжпромавтоматика» институти билан ҳамкорликда автоматик бошқариш системасини яратиш борасидаги техникавий топшириқни ишлаб чиқдилар. Улар шу йилнинг биринчи кварталида техникавий лойиҳани ҳам поёнига етказмоқчилар. Шундан сўнг шу беш йилликдаёқ системанинг биринчи навбати ишга тушади.

Компьютер газ қувурлари ишини бошқариш, шунингдек моддий-техника таъминоти, бухгалтерлик ҳисоб-китоби юзасидан бир қанча вазифаларни ўз зиммасига олиши керак. У электр энергия норматив сарфларини ҳисоблаб чиқаради, истеъмолчилар билан пул муомаласи ишларини олиб боради, материаллар ва машина-ускуналардан фойдаланишни ҳисоблайди. Система тўла ҳажмда ишга тушгач, дастлабки хом ҳисобларга кўра, йилига 800 минг сўм иқтисодий тежам беради. Ўзбекистонда корхоналарнинг иқтисодий фаолиятини бошқарувчи автоматик системаларни ишлаб чиқишда маълум тажриба орттирилган бўлсада, ҳали бундай системалар йўқ эди. Янги система ҳамма истеъмолчилар ёқилғи ва кимёвий хом ашёни планда белгиланган миқдорда бетўхтов олиб турмоғи учун магистрал газ қувурини нормал ҳолдагина эмас, балки оптимал, яъни энг яхши иш режимида ишлашини таъминламоғи, газнинг физик хоссаларини белгиланган кўрсаткичдан оғиштирмаслиги ва мумкин қадар кўпроқ фойда келтиришини таъминлаши лозим. Ўзбекистонда бундай автоматик бошқариш системаси биринчи марта яратиляпти.

Янги компьютер қанчалик кўп маълумотлар асосида иш кўришини тасаввур этмоқ учун бир мисол келтирамиз: газни чаққон юборишнинг ўзгина (уни бошқариш 1974 йилдаёқ жорий этилади) компрессор ва газ тақсимот станциялари ишлаб чиқариш ходимларидан, маҳаллий автоматлаштириш системаларидан, технологик параметр датчикларидан, магистралнинг турли хизматларидан маълумотлар йиғилишини талаб қилади. Шу мақсад учун венгриялик дўстлар Ўзбекистонга телемеханика системалари машина-ускуналарини, маълумот юборувчи аппаратларни етказиб берадилар. Бу техника информация вужудга келадиган жойларга ўрнатилади ва тўпланган маълумотларни ҳисобдон машинага жўнатиб туради. Машина керакли тавсияларни беради ва диспетчер шу вазиятда мумкин бўлган ва кам харажат билан энг кўп самара берувчи бирдан-бир қарорни қабул қилади.

Е. ЧЕРКАССКИЙ.
(ЎзТАГ).

Химия гиганти ишга тушди

ЧЕРЕПОВЕЦ, (ТАСС мухбири). Череповец химия заводи ишлаб турган корхоналар қаторига қўшилди ва бугун кечаси дастлабки маҳсулот— сульфат кислотаси ишлаб чиқарди.

Ўнлаб объектлардан иборат бўлган технология комплексининг қуввати бир неча юз минг тонна кислота билан ўлчанади. Бу кислота ҳозирча минерал ўғит ишлаб чиқариш учун мамлакатимизнинг бошқа заводларига жўнатилади.

Қурувчилар ва монтажчилар муҳим меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Улар йирик корхонани атиги икки йил ичида қуриб битказдилар.

Череповец заводининг химиклари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига мурожаатига жавобан агрегатларнинг лойиҳадаги қувватларини ўзлаштиришнинг норматив муддатини ярим йилга қисқартиришдан иборат биринчи социалистик мажбурият қабул қилишди.

Зарбдор қурилишда меҳнат шижоати тўхтамаётир. Қурувчилар беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида заводнинг иккинчи навбатини муддатидан ўн кун олдин фойдаланишга топширишга сўз бердилар.

● Беш йиллик меҳнат вахтасида

Графикдан ўзиб

Собир Раҳимов районидаги корхоналар орасида Тошкент «Компрессор» заводи беш йилликнинг учинчи йили план-топшириқларини яхши натижалар билан якунлади.

Машинасозлар янги йилнинг биринчи кунидан бошлаб юксак қувват билан ишламоқда. Кўпгина ишчилар шу кунларда графикдан анча ўзиб кетишган.

Виктор Турунтаев раҳбарлик қилаётган учинчи цехнинг механика-йиғув слесарлари компрессор узелларини комплектлаштириш ва йиғиш ишлари билан шуғулланадилар.

Бригада аъзолари ўз маҳсулотларини биринчи мартадаёқ топширадилар. Ўтган йилнинг охирларида В. Турунтаев ва унинг ўртоқлари 1974 йил апрель ойи ҳисобига меҳнат қилдилар. Улар бир йилда мўлжалланган 26 машина ўрнига 30 та машина йиғдилар. Янги йилда эса йил давомида яна шунча машина йиғиш нормасини олдилар. Шунинг учун ҳам бригада аъзолари беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида янада масъулият билан ишлашмоқда.

* * *

Мана, 6-ремонт-механика цехи. Бу ерда слесарь Л. Бондарчук бригадаси меҳнат қилади. Улар саноат асбоблари ремонти билан шуғулланадилар. Бу кичик коллектив ҳар куни мунтазам ўз смена нормаларини 160—180 процент миқдорида адо этади. Бондарчук ва унинг бригадаси аъзоларидан А. Кашинцев, Г. Эпкигер. Л. Лазутинлар универсал ремонтчилар ҳисобланишади. Улар ҳар хил тип ва маркадаги асбобларни зўр маҳорат билан ремонт қила оладилар. Бу йил баҳор ойида бу коллектив беш йиллик планларини адо этишга аҳд қилган.

* * *

Механика цехининг токари Рашид Шонгараев беш йилликнинг тўртинчи йилини яхши кўрсаткичлар билан бошлади. Унинг станоги ёнида яна бир станок қад кўтарди. Иш сменасининг охиригача ҳар гал у ўз нормасини ортиғи билан адо этяпти. Ҳозир техника контролёри Н. Довидова бу ишчининг станогида ишлаб чиқарилган шкивларни аъло даражада эканлигини ўз дафтарига қайд этди. Р. Шонгараев олтинчи разряд токаридир.

СУРАТЛАРДА: (пастда чапда) слесарь йиғувчилар А. Егоров, В. Турунтаев ва В. Заикинлар техника ҳужжатларини кўздан кечиришмоқда. (Юқорида) ремонтчилар бригадири Л. Бондарчук. (Пастда ўнгда) токарь Р. Шонгараев ва ОТК контролёри Н. Довидова билан шкивлар сифатлилигини текширишмоқда.

В. Белоплотов фотолари.

Ҳуқуқ билимлари ўрганилмоқда

Куйбишев район партия комитети, район прокуратураси, шаҳар турар жой бошқармаси касаба союзи комитети ташаббуси билан «Коммунальник» клубида ташкил этилган ҳуқуқ билимлари халқ университети иш бошлаганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Кўнгилли дружиналар командирлари, халқ маслаҳатчилари, ўртоқлик судларининг раислари, турар жой идоралари ходимлари, касаба союз комитетлари вакиллари ва бошқа қизиқувчилар иштирок этаётган ушбу университет машғулотлари қизиқарли ўтмоқда. Айниқса, «СССРда прокурор назорати», «Балоғатга етмаганлар ўртасида жиноят содир бўлмаслиги учун курашни ташкил этиш», «Социалистик тартибни мустаҳкамлашда жамоатчиликнинг роли», «Граждан қонунчилиги асослари», «Мансабидан фойдаланиб қилинган жиноятлар», «Жазолаш, жазо тайинлаш ва ундан озод этиш» каби мавзулардаги лекция ва суҳбатлар тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Машғулотларни шаҳар ва район ички ишлар бўлимлари, халқ судлари, прокуратура ходимлари олиб бормоқда.

Ғ. ЖАЛОЛОВ,
Халқ университети ректори, Куйбишев район прокурорининг ёрдамчиси.

● ГАЗЕТХОН ТАКЛИФ ЭТАДИ

Қордан фойдаланинг

Отам боғбон эди. Қалин қор ёғди дегунча, акаларим ва менга курак бериб, боққа бошлардилар. Қани, азаматлар, шу қорларни кураб дарахтлар тагига уйинг деодилар. Бир куни отамдан бунинг нима фойдаси бор, деб сўраб қолдим.

—Ўғлим, қор-ёмғир ёғмаса олма, нок дарахтларида шира ва бошқа ҳашаротлар кўп бўлади. Қор уйилса, ҳашаротлар қирилади, дарахтлар одатдагидан кечроқ гуллайди. Натижада эрта баҳордаги совуқлар ўтиб кетиб, мевали дарахтлар мўл ҳосил беради —деганди.

Отам тажрибасини мен кўп йиллардан бери қўллаб, ҳовлимдаги дарахтлардан мўл ҳосил олиб келаяпман.

Тажрибали боғбонларнинг сўзига қараганда, токзорларга ҳам қор тўплаш фойдали экан. Токлар тагига қишда қор кўп тўпланса ёзда токни суғоришнинг ҳожати йўқ. Айниқса, кам сувли жойларда қишда дарахтлар тагига қор уйиш ғоят фойдалидир.

Шаҳримизнинг янги массивларига ҳар йили ўн минглаб кўчатлар ўтқазилмоқда. Афсуски, бу массивларда оқар сув бўлмаганидан дарахтларнинг кўпи сувсизликдан қуриб қоляпти. Ҳозирги кунларда шаҳар кўчаларида қор кўплаб тўпланиб қолди. Қор кўпчилик ҳолларда йиғиштирилиб шаҳар четкасига чиқариб ташланмоқда. Менимча, уларнинг бир қисмини дарахтлар тагига уйиб қўйилса, фойдали бўлар эди. Биринчидан ёш ниҳоллар, мевали ва мевасиз дарахтлар етарли даражада нам билан таъминланади, ёзда шира тушмайди. Иккинчидан бу ишга кетадиган вақт, меҳнат тежалган бўларди.

А. НАБИХУЖАЕВ

Қизғин тараддуд

Шаҳримиздаги барча маданий муассасалар каби С. М. Киров номидаги маданият уйи ҳам Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига қизғин тараддуд кўрмоқда. Маданият уйининг [illegible] атаб, адабий-музикали монтаж тайёрланмоқда. Бу монтажда маданият уйининг ҳаваскор [illegible] Охунбобоев номидаги медицина билим юрти талабалари, 20-мактаб ўқувчилари иштирок этадилар. Адабий-музикали монтажда республикамиз шоирларининг ва композиторларининг асарларидан фойдаланилган. Унда Ленин, партия, Ватан, халқ, [illegible] ким тўгараги қатнашчилари [illegible] Рус, ўзбек тилларидаги ашулалар, турли халқларнинг рақсларидан иборат бу монтаж санъат мухлисларига ажойиб совға бўлади.

Маданият уйида [illegible] «Порлоқ» деб номланган ашула ва рақс ансамбли ташкил этилди. Ансамбль қатнашчилари ҳозирги пайтда янги концерт программаси устида иш олиб бормоқдалар.

А. ТАРТАУЛОВ.

ЎҚУВ ТЕАТРИДА ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

● Санъат оламида

Машҳур рус классиги А. Н. Островскийнинг «Кечиккан севги» асарида XIX асрнинг иккинчи ярмида Россиядаги ҳаёт, адолатсизлик асосига қурилган жамиятнинг барча чиркинликлари қаламга олинган. Бундай жамиятда ҳамма жойда пул ҳукмрон. У одамлар ўртасидаги муносабатларни бузади, ҳалол, покиза кишиларни йўлдан адаштиради, мудҳиш ва қалтис жиноятларга чорлайди. Софдил, чин севги эгаси бўлган кишилар бу жамиятда азоб чекадилар. «Кечиккан севги» асари билан танишганда ана шу манзаралар кўз олдингизда намоён бўлади.

Тошкент театр ва рассомчилик санъати институтининг ўқув театрида бўлажак актёрлар, театр ва кино актёрлиги факультетининг тўртинчи курс студентлари яқинда ана шу асарни саҳналаштириб, ўз маҳоратларини синовдан ўтказдилар.

Спектакль асосида гўзал Людмила ва нотўғри йўлга кириб қолган безори, қиморбоз ва ўғри Николай ўртасидаги муҳаббат ётади. Людмила қандай қилиб бўлса ҳам Николайга ёрдам беришга, уни бу йўлдан қайтаришга интилади. Аммо бу йўлдаги интилишлари жуда кўп тўсиқларга учрайди. Людмила образини дипломант Қ. Даутова яратган. Ижрочи бу мураккаб образнинг одамийлик фазилатларини, ички кечинмаларини ишонарли гавдалантирган. Р. Каримов (Николай) нинг ижрочилик маҳорати ҳам кишида яхши таассурот қолдиради. У ёруғ йўлни, орзуларига етишиш йўлларини тополмай, боши берк кўчага кириб қолган Николай қиёфасини ҳаётий ярата олган.

Студентлардан О. Омонбоева, Э. Собиров, Ф. Ҳасановалар ҳам берилган ролларни ижро этишга кўп меҳнат сарфлаганликлари сезилиб туради. Аммо баъзи саҳналарда уларда маҳорат етишмаслиги, ҳаракатларнинг нотабиийлиги, қаҳрамонларнинг ички кечинмаларини яхши очиб бера олмаётганликлари сезилади.

Эпизодик ролларни ижро этган И. Абдуллаев (Дермидонт), О. Одилов (Дороднов) лар маҳорати кишини қувонтиради. Улар ўйнаган роллар саҳнада оз кўринсада, томошабин хотирасида ўрнашиб қолади.

Спектаклни курс раҳбари, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Н. И. Тимофеева саҳналаштирган. У 28 йилдан буён ёш актёрларни тарбиялаш соҳасида самарали иш олиб бормоқда. Бу соҳада орттирилган тажриба ана шу спектаклда ҳам сезилиб туради. Биргина мисол. Спектаклнинг биринчи кўриниши. Оғир музика оҳангида Людмиланинг худди темир қафасга солинган қушчадек ўзини гоҳ эшикка—гоҳ деразага ураётгани, севикли ёрини кутаётгани тасвирланади. Шу пайт, узоқдан отларнинг чопиб келаётгани, маишатпараст бойваччаларнинг маст-аласт қичқириқлари, файтонлар қўнғироғининг жаранги эшитилади. Уларнинг ҳаммаси ўша манзарани янада жонлантиради, томошабинни Людмила билан бирга ҳаяжонланишга мажбур қилади.

Ўқув театрида диплом спектакллари тез-тез намойиш қилиниб турилади. Улар студентлар учун имтиҳонгина эмас, маҳорат мактаби ҳам. Аммо ўрни келганда шуни айтиш керакки, педагог-режиссёрларнинг ва студентларнинг кўп меҳнат сарфлаб саҳналаштирган спетакллари 1-2 марта кўрсатилиб, саҳнадан тушиб кетади. Агар бу спектакллар мунтазам намойиш қилиб турилса, область ва шаҳар театрлари саҳнасида, клуб ва маданият саройларида кўрсатилса тайёрланадиган спетакллар учун керакли жиҳозлар етказиб берилса, айни муддао бўлур эди.

М. Фаттоҳов,
Тошкент театр ва рассомлик санъати институтининг катта ўқитувчиси.

● Маданият хабарлари

ХАЛҚ ТЕАТРИДА ПРЕМЬЕРА

Афиша Каттақўрғон аҳолисини «Ватан ишқи» спектакли премьерасига таклиф этди. З. Фатхуллин ва Ш. Саъдуллаевнинг бу пьесасини шаҳардаги 1-маданият уйининг халқ театри саҳнага қўйди.

Спектаклни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист З. Рўзиев саҳналаштирди. Ҳаваскорлик коллективи бу саҳна асарини республика ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейига бағишлади.

Халқ театрининг янги асарини тез орада Каттақўрғон районининг қишлоқ меҳнаткашлари ҳам томоша қиладилар.

(ЎзТАГ).

МУЗЕЙДАГИ ВИСТАВКА

Нукусдаги санъат музейида очилган виставка шундай деб аталади. Бу ерга автоном республикада яқин орада қуриладиган биноларнинг лойиҳалари қўйилган. Фото материаллар қурилиш соҳасида сўнгги йилларда эришилган муваффақиятлар тўғрисида ҳикоя қилади. Автоном республика пойтахтининг ҳуснини очадиган маданий-маиший муассасалар, уй-жойлар, маъмурий бинолар, йирик чорвачилик комплекслари қад кўтарди.

(ЎзТАГ).

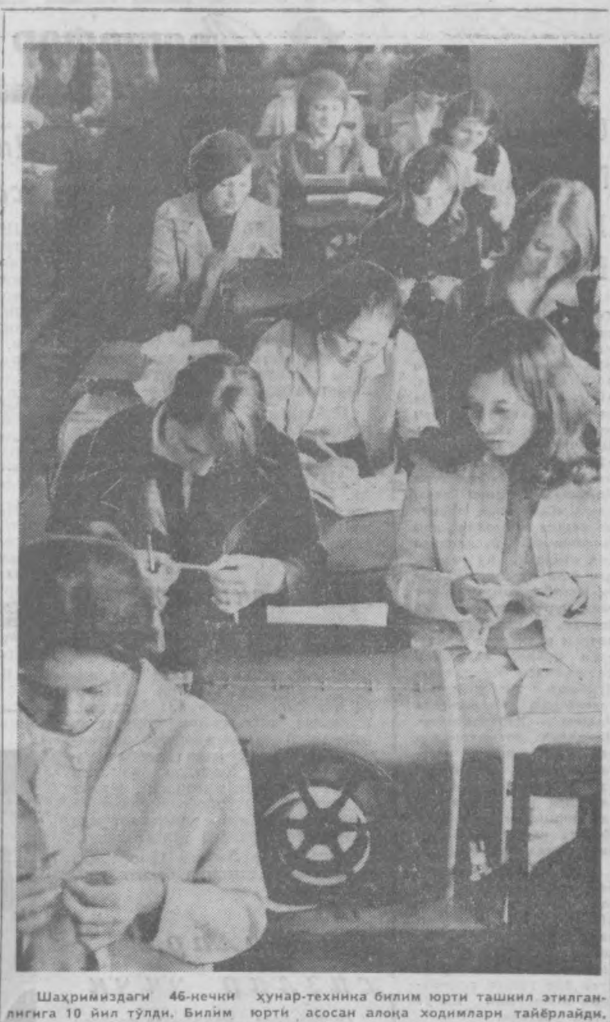

Шаҳримиздаги 46-нечки ҳунар-техника билим юрти ташкил этилганлигига 10 йил тўлди. Билим юрти асосан алоқа ходимлари тайёрлайди. Ҳозирги пайтда шаҳримиздаги алоқа бўлимларида бу билим юртини битириб чиққан кўплаб йигит ва қизлар меҳнат қилишмоқда.

СУРАТДА: билим юртида машғулот пайтида. Ш. Иброҳимов фотоси.

Онадек меҳрибон

Шундай одамлар **БОР БЎЛСИН**

— Салом, Роза опа!

— Салом, қизларим... Ҳорманг, йигитлар!

— Биз сизни кутиб тургандик, бугун практикага — Хоразмга жўнаб кетяпмиз. Сиз билан хайрлашмоқчийдик.

— Вой, шунақами... Соғ-саломат бориб келинглар.

Роза опа қизлар билан қучоқлашиб хайрлашаркан, кўзлари беихтиёр намланди:

— Менинг ўғлим ҳам сизларга ўхшаб ишлаб чиқариш практикасини ўтагани Ецутистонга кетган, — деди ва ғурур аралаш: «Яқинда келади!» деб қўйди.

У онадек меҳрибонлигини шу ерда ҳам кўрсатди. Студент қиз Гулбаҳорга қараб, танбеҳ тарзида койиб қўйди:

— Иссиқроқ кийиниб олмайсанми, қизим... Йўлда яна шамоллаб қолмагин...

Ҳа, бу эркаловчи, ғамхўр товушда қандайдир оналарга хос илиқлик, самимият туйғулари мужассам эди. Гулбаҳор Роза опанинг гапини эшитди-ю, дарҳол ётоққа кириб, иссиқ кийиниб чиқди. Қизлар кулиша-кулиша, Роза опа билан ўпиб хайрлашиб, машинага чиқишди.

Дилкаш ва хушчақчақ бу қизлар В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети журналистика факультетининг студентларидир. Роза опа эса шу университетнинг журналистика, биология, география факультетларининг студентлари жойлашган 2-ётоқхонада вахтёр бўлиб ишлайди. Унинг «Меҳнат дафтарчаси»да ҳалол меҳнатлари эвазига ёзилган илиқ сўзларни ўқиймиз. Ана шу йиллар мобайнида Роза опа Собир Раҳимов район партия, касаба союз ташкилотлари, университет ректорати ва партия ташкилоти томонидан бир неча бор «Фахрий ёрлиқлар», «Мақтов қоғоз»ларини олишга сазовор бўлган. Унинг номига неча марталаб ташаккурномалар эълон қилинди.

Кекса онахон Улуғ Ватан уруши йилларида ҳарбийлар орасида ишлаган. У ўзи хизмат қилган «Н»-жанговар бўлим коменданти, артиллерия генерал-лейтенанти Вотинцев имзоси чекилган «Фахрий ёрлиқ» ва «Мақтов қоғоз»ларини олишга муяссар бўлган.

Роза опа у кунларни эсласа, бугунги бахтиёр ҳаётимизнинг серзавқлиги буюклигини қувонч билан қайд этади.

Маълумки, ётоқхона-студентларнинг иккинчи уйи. Ана шу уйнинг онахони Роза опанинг дилхушлиги бу уйга нур бағишлаб турибди. Студентларнинг 2-ётоқхонаси Роза опанинг илиқ ва ипакдек мулойим, баъзан эса танбеҳли товуши билан бошқа ётоқхоналардан ажралиб туради.

Ҳар куни студентлар шаҳарчасидан ўрта бўй, буғдой ранг, қарашлари самимий бир аёл ишга қатнайди. Унинг ёшига нисбатан илдам ҳаракатлари кишн диққатини ўзига жалб қилади. У билан рўпара келганда йигит-қизлар хушчақчақ саломлашиб ўтишади. Аёл бош ирғаб, яна йўлида давом этади. Студентлар оғушига ошиқаётган бу аёл — Роза Бобоева бўлади.

Гулчеҳра РАҲИМОВА,
Шириной РАЗЗОҚОВА.

ЯХШИ КИТОБ— БОЛАЛАР ДЎСТИ

Яхши китобнинг инсонни тарбиялашдаги роли бебаҳодир. Адабиёт ва санъатнинг энг яхши асарлари орқали кишиларимиз ҳаётни тўғри тушуниб, илғор ғояларни ўзлаштирадилар, ўзларининг характерлари ва эътиқодларини шакллантирадилар. Бизнинг кутубхонамизда марксизм-ленинизм классикларининг асарларига айниқса катта эътибор берилиб, унда бундай асарлар доимий сурьатда кўпайиб бораяпти. Бизнинг ўқитувчиларимиз, ишлаб чиқариш таълими мастерлари, олий ўқув юртлари ва техникумларида шуғулланувчиларнинг ҳаммаси ана шу ҳаёт офтобидан баҳраманд бўлаяптилар.

Ўқувчиларни тарбиялаш ишида КПСС XXIV съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларини пропаганда қилиш, халқ хўжалигини юксалтириш планлари, партия ва ҳукуматимиз раҳбарларининг нутқларини пропаганда қилиш катта аҳамият касб этади.

Бизнинг кутубхонамизда минглаб китоблар бор. Бу китобларнинг муаллифлари ўқувчиларимизни коммунистик эътиқод руҳида тарбиялайдилар. Бадиий адабиётнинг энг қимматли томонларидан яна бири шундаки, бу асарларда ёрқин образ ва картиналар орқали ўқувчиларга у ёки бу мамлакатларнинг айрим тарихий даври ҳақида батафсил ҳикоя қилиб кишиларнинг бир-бири билан муносабатини кўрсатилади.

Кутубхонада мунтазам равишда ўқиладиган китобларнинг рўйхатлари тузилади. «Комсомол тўғрисида нималарни ўқиш керак», «Ўзбекистон ССР халқларининг қардош оиласида» сингари рўйхатлар шулар жумласидандир. Кутубхона ҳузурида катта ўқув зали мавжуд. Бу ерда «СССР 50 ёшда», «Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллиги шарафига» деган ва бошқа кўплаб стендлар киши диққатини ўзига тортади. Кутубхонадаги адабиётлардан ўқувчилар, ишлаб чиқариш таълими мастерлари, ўқитувчилар докладлар, рефератлар тайёрлашда фойдаланадилар. Ўқув залида ленинча ўқувлар ўтказиб туриладн, китоб виставкалари ташкил этилади, шеърият кечалари, конференциялар ва шунга ўхшаш тадбирлар ўтказилади. Масалан, ўтган ўқув йилида китобхонларнинг 32 та конференцияси, 28 та адабий кеча, ёзувчилар, шоирлар, ишлаб чиқариш илғорлари, Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари билан 18 марта учрашувлар ўтказилди. Ана шуларнинг ҳаммаси ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялашга имкон беради.

Т. СУЛТОНОВ,
4-ҳунар-техника билим юрти директорининг ўқув-тарбиявий ишлари бўйича ўринбосари.

Форс латифалари

Бир шаҳарнинг қозиси қорачадан келган, ҳомсемиз ва ниҳоятда бадбашара эди. У бир куни Ҳиротга иш билан келиб, анчагача қолиб кетди. Кунлардан бир кун у Абдураҳмон Жомий ҳузурига келди.

— Анчадан бери Ҳиротдасиз. Нечун қайтмаяпсиз? —деб сўради Жомий.

— У ерда тўнғизлар кўп, шунинг учун ёқтирмайман, — деди.

— Лекин ҳозир у ерда бир тўнғиз қамайган-ку, — деди Жомий.

* * *

Бир аскарнинг отини ўғирлаб кетишди. Буни эшитган дўстларидан бири:

— Айб ўзингда, яхши қарамагансан, — деди.

Бошқаси:

— Хизматкоринг айбдор, ошхона эшигини қулфламаган, — деди.

— Фақат ўғри беайб экан-да, — деди аскар.

* * *

Гур вилоятидан келган узун соқолли бир деҳқон подшоҳга шикоят қилди:

— Мен бу йил ўн харвор ҳосил олдим. Солиқчилар эса юз харвор ҳисобидан солиқ олишмоқчи. Ёрдам беринг!

— Қулоқ сол, эй, соқоли ўн ман келадиган аҳмоқ, — деди подшоҳ. — Нега ёлғон гапирасан? Менинг амалдорларим ўн билан юзнинг фарқини билишмайдими?

— О, шоҳим,— эътироз билдирди у, — соқолим бор-йўғи бир сир келади, сиз эса ўн ман дедпсиз? Ўзингиз бир сирни ўн мандан фарқ қилмагач, солиқчиларингиздан нима ҳам умид қилиш мумкин!

Подшоҳ кулиб юборди ва унга солиқдан озод қилинганлиги ҳақида ёрлиқ берди.

* * *

Бир ғилайга хўрозни кўрсатиб, ундан сўрадилар:

— Ғилайлар кўзига бир нарса иккита бўлиб кўриниши ростми?

— Турган-битгани ёлғон ва бўлмағур гап. Агар борди-ю, шундай бўлганида эди, бу иккита хўроз менга албатта тўртта бўлиб кўринарди, — деб жавоб берди у.

Н. Мирзаев таржимаси.

ТИЛ ВА КИБЕРНЕТИКАГА БАҒИШЛАБ

Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти филология фанлари кандидати Суннатулла Ризаевнинг «Тилшуносликда математик методнинг қўлланилишига доир» деб номланган брошюрасини нашр этди.

Брошюра уч бўлимдан иборат бўлиб, унинг биринчи бўлимида «Тилшуносликда математик ва кибернетик методларни қўллашга доир», иккинчи бўлимида «Текширишда электрон ҳисоблаш машинасидан фойдаланиш ҳақида» ва учинчи бўлимда эса, «Ҳарфлар баҳси» мавзуларига доир фикр-мулоҳазалар билдирилади. Шунингдек, брошюрада ёзма ва оғзаки нутқни анализ қилишда замонамиз ҳисоблаш техникасининг ёрдамига мурожаат қилишга қандай социал, маданий ва халқ хўжалиги проблемалари сабаб бўлганлиги турли фактик мисоллар асосида бирма-бир санаб кўрсатилади.

Муаллиф ўз брошюрасида у ёки бу тилнинг алфавитли ва частотали луғатини тузиш, классикларимизнинг ёки ҳозирги ёзувчиларимизнинг сўз бойликларини аниқлаш, тилнинг алфавитли ва частотали чаппа луғатларини тузиш, олдиндан берилган бир сўз формасидан бошқа бир формани автоматик ясаш, яъни ўзак ёки негизлардан сўзларнинг турли морфологик формаларини автоматик ясаш, ҳарф, товуш, фонема, сўз, сўз формаларининг ёки турли типдаги бирикмаларининг алфавитли ва частотали рўйхатларини тузиш, шунингдек, бир тилдан иккинчи бир тилга автоматик таржима қилиш каби қатор актуал ва муҳим проблемаларни «Минск—22», «Минск-23», «Минск-32», «Раздан-3», «БЭСМ-6», «М-220», «М-222» каби электрон-ҳисоблаш машиналари ёрдамида бажариш мумкин эканлигини уқтиради.

Фан тараққиётининг ҳозирги замон даражаси тил ёки нутқ ҳодисаларининг кўпгина назарий ва амалий масалаларини математик усулларсиз ҳал этиш мумкин эмаслигини тақозо этаяпти. Бу жиҳатдан ёш олимнинг мазкур брошюраси диққатга сазовордир.

Э. ФОЗИЛОВ,
филология фанлари доктори.

Тошкент манзарали боғдорчилик совхози коллективи кўп миқдорда уй (хона) гуллари, шаҳар хиёбонлари, парк ва майдонлардаги гулзорлар учун кўплаб манзарали гул кўчатлари ва ниҳоллари етиштириб бераётган ихтисослашган йирик хўжаликдир.

СУРАТДА: совхоз 4-бўлимининг илғор бригада бошлиғи Антонина Лагуткина (ўртада) ўз бригадасининг илғор ишчилари Роза Беккина ва Жамила Раҳматуллаевалар билан гулларни парвариш қилишяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ХАЛҚАРО АХБОРОТ: воқеалар. фактлар. янгиликлар

Асвон нури

ҚОҲИРА. (ТАСС мухбири). 15 январда Асвон гидроэнергетика комплекси батамом ишга туширилганига уч йил тўлади. Бу комплекс миср халқи билан совет халқи самарали ҳамкорлигининг яққол бир тимсолидир.

СССРнинг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан қуриб битказилган гидроэнергетика комплекси миср халқининг ғарб иқтисодий пўписаларига берган сиёсий жавоби бўлди ва «Ал-аҳром» газетасининг эътироф қилиб ёзишича, «Миср кучқувватларининг қудратли манбаи. Миср революциясининг энг азиз самараси бўлиб, мамлакатнинг мустақил ривожланиш йўлидан олға боришига ёрдам бермоқда».

Ҳозирги вақтда Миср Араб Республикасида хўжаликнинг баланд Асвон тўғони ва гидроэлектр станцияси таъсири сезилмаган бирон соҳаси йўқ. Асвон туфайли, деди ирригация министри Азиз Юсуф Саад, мамлакатда ишлов бериладиган ер майдони ўтган йиллар ичида 1.3 миллион феддан кўпайди (1 феддан 0.42 гектарга баравар). 800 минг федданга яқин ер мавсумий суғоришдан йил бўйи суғоришга ўтказилиши натижасида шу ерлардан йилига икки мартадан, баъзида эса уч мартадан ҳосил олиш мумкин бўлиб қолди.

Гидроэлектр станция ҳосил қилаётган электр энергия илгари чет элдан қорамой харид қилишга сарфланиб келган қатъий валюта билан миллион-миллион фунт пулни тежашга имкон берди. Асвон комплекси аллақачон ўзини тамомила қоплаб, ҳар йили миср пули билан ҳисоблаганда 200 миллион фунт даромад ҳам келтирмоқда.

ТАКЛИФ МАЪҚУЛЛАНДИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистондаги Бихар штати ҳукумати штатнинг 6 ёшдан 11 ёшгача бўлган барча болалари бепул мажбурий таълим билан таъминланишини кўзда тутувчи таклифни маъқуллади. Лойиҳага мувофиқ, бешинчи беш йиллик план давомида мактаблар шоҳобчаси бир мунча кенгайтирилади. Бу мактабларда дарс бериш учун қўшимча 50 мингдан ортиқ ўқитувчи жалб этилади.

Штатнинг маориф министри Н. П. Сингх шу ҳақда хабар бериб, ҳукумат штатнинг олий ўқув юртлари фаолиятига 74 миллион рупий сарфлайди, деб таъкидлади.

Иқтисодий мустақиллик йўлида

БРАЗЗАВИЛЬ. ТАСС мухбири Б. Федоров хабар қилади: Конго Халқ Республикаси миллий халқ мажлисининг президент Мариан Нгуаби талаби билан чақирилган фавқулодда сессияси еттита Ажнабий нефть компаниясининг мамлакатдаги фаолиятини таъқиқлаш тўғрисидаги қарорни якдиллик билан қабул қилди. Президентнинг декретига мувофиқ Конго Халқ Республикасига нефть маҳсулотларини импорт қилиш ва тақсимлаш ҳуқуқи «Гидроконго» деган миллий давлат компаниясига берилди.

Парламентнинг қарори ғарбий нефть монополияларининг Конго Халқ Республикаси территориясидаги танҳо ҳукмронлигига чек қўйди. Бу қарор Конго меҳнат партияси ўтказаётган мамлакатнинг тўла иқтисодий мустақиллигига эришиш сиёсатига мос келади.

Еттита ғарбий нефть компанияси нефть маҳсулотлари ички бозоридаги ўзининг ҳукмронлик мавқеидан фойдаланиб Конго маъмурларига ошкора найрангбозлик ишлатиб, шу маъмурлардан нефтнинг нархи ошганлиги баҳонаси билан бензин ва бошқа нефть маҳсулотларининг нархини оширишни талаб қилиб келдилар.

Аммо Конго Халқ Республикасига нефть монополиялари эълон қилган уруш уларнинг тўла мағлубияти билан тугади. Яқинда Жазоирдан ғарбий монополиялар воситачилигини четлаб ўтиб, Конгога бевосита нефть маҳсулотлари етказиб бериш тўғрисида битим имзоланди.

ХУНТАНИНГ РЕПРЕССИЯЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Чили ҳарбий хунтаси мамлакатда ўрнатилган фашистик режимга қарши чиқаётган демократик кучларни репрессияга дучор қилмоқда. Чилининг бир қанча таниқли врачлари қамоққа олинганлиги кеча Сантьягода эълон қилинди. Улар президент Сальвадор Альенде ҳукуматининг тарафдорлари эди. Қамоққа олинганлар орасида халқ бирлиги ҳукуматида соғлиқни сақлаш министри Марио Лагос, машҳур мутахассис — медиклар Викторио Фарга, Хорхе Солимано Кантуарис ва бошқалар бор.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг хабар қилишича, хунта «врачларни овлаш» ишини жуда кенгайтириб юборди. Хунтанинг минглаб агентлари исёнчилар назарида мавжуд бўлган «яширин госпиталлар»ни қидириш билан шуғулланмоқда. Қамоққа олинган медицина ходимларининг ҳаммаси ҳарбий трибунал судига берилиш хавфи остида турибди. Бунинг устига илгари ушлаб олинган врачлар ҳеч қандай айб қўйилмагани ҳолда қамоқда сақланмоқда.

Аввалги ҳукуматнинг тарафдорлари деб ҳисобланаётган медицина ходимларининг кўпчилигига хунта жабр-зулмни тобора кучайтирмоқда. Чунончи, Вальпараисо шаҳрида 60 врач қамоққа олинган. Яна бир группа медиклар Чили шимолидаги «Чаккабуко» қамоқ лагерида ушлаб турилибди.

Чилида жабр-зулм ва қамоққа олишлар давом этмоқда, деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси. Халқ бирлиги ҳукуматига хайрихоҳ, деган озгина гумонга учраган медицина ходимлари ишдан бўшатиб юборилмоқда ёки қамаб қўйилмоқда.

ҲИНДИСТОННИНГ АТОМ ЭЛЕКТР СТАНЦИЯСИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС мухбири). Ҳиндистон бош министри Индира Ганди неча мамлакатда қуриладиган тўртинчи атом электр станцияси пойдеворига биринчи тошни қўйди. Атом электр станцияси Уттар-Прадеш штатининг Нарор шаҳрида қурилади. Янги атом электр станциясининг лойиҳаси Ҳиндистондаги шунга ўхшаш бошқа атом электр станцияларини яратишда қўлланилмаган принципларга асосланган бўлиб, уни Ҳиндистон олимлари мустақил ишлаб чиқишган. Станция қурилишида фойдаланиладиган асбоб-ускуна ва материалларнинг 85 проценти Ҳиндистонда ишлаб чиқарилган асбоб-ускуна ва материаллардан иборат бўлади.

Нарордаги атом электр станцияси ҳар бири 235 мегаватт қувватга эга бўлган иккита реакторга эга бўлади. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра, станциянинг биринчи навбати 1981 йилга бориб ток беради. Бир йил ўтгач эса, станциянинг иккинчи навбати ҳам фойдаланишга топширилади. Атом электр станцияси Ҳиндистоннинг шимолий штатларини электр энергия билан таъминлайди.

СОВЕТ— ҲИНДИСТОН ПРОТОКОЛИ

ДЕҲЛИ. Бу ерда СССР Нефть саноати министри В. Д. Шашин билан Ҳиндистон нефть химияси саноати министри Д. К. Баруа нефть конларини разведка қилиш бўйича Совет — Ҳиндистон ҳамкорлигини ривожлантириш тўғрисида тузилган протоколни имзоладилар.

Протокол Ҳиндистондаги нефть ва газ конлари запасларини чамалаш юзасидан биргаликда тадқиқотлар олиб борилишини ҳамда фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқларидан фойдаланган ҳолда шу конларни разведка қилиш ва ўзлаштиришнинг конкрет планлари ишлаб чиқилишини кўзда тутади.

Протоколни имзолаш маросимида Д. К. Баруа Ҳиндистонга кўрсатилаётган ёрдам республикани ўз нефти ва нефть маҳсулотлари билан тезроқ таъминлаш ишига хизмат қилади, деб таъкидлади.

МАОИЗМНИНГ ХАЛҚҚА ҚАРШИ МОҲИЯТИ

ДАККА. Бангладеш Коммунистик партиясининг ҳафталик «Экота» газетасида газетанинг бош муҳаррири Мансур Раҳмоннинг мақолалар туркуми «Маоизм—контрреволюция. Кўпорувчилик фаолияти, террорчиликдир», деган сарлавҳа остида эълон қилинди.

—Бизнинг давримизда маоизм ўзининг халққа қарши моҳиятини бутунлай фош қилди,—деб ёзади автор.—Совет Иттифоқига нафрат туйғусидан телбалашиб қолган маочилар империализм билан бевосита тил бириктирмоқдалар. Коммунистик ва ишчи партияларга, қарши кенг миқёсда кўпорувчилик фаолиятини олиб бормоқдалар. Маоизм қардош партиялар сафларига нифоқ солишга уринмоқда, ўз ҳаракатлари билан социализм ва коммунизм идеалларининг ўзини ҳақорат қилмоқдалар. Хитойнинг маочи раҳбарлари ҳамма жойда ўзларининг буюк давлатчилик таъсирларини зўрлаб қабул қилдиришга, халқларнинг озодлиги ва мустақиллигига путур етказишга уринмоқдалар.

Бангладешда сохта революцион шиорлар билан ҳаракат қилаётган, аслида эса мамлакатни контрреволюцияга судраётган маочилик турқидаги турли-туман гуруҳларнинг ҳаракатлари буига мисол бўла олади. Улар пистирмада яширииб туриб, қотиллик қилмоқдалар, банкларни таламоқдалар, Полиция участкаларига ҳужум қилмоқдалар. Бунда улар «революцион кураш» тўғрисидаги сафсатабозликлар ниқобига яширинмоқдалар. Саботаж, террор ва зўравонликнинг бу кўринишлари «Хитойнинг маочи раҳбарлари мақсадига мос бўлиб тушмоқда,—деб таъкидлайди М. Раҳмон.

Гарчи ана шу ҳамма оз сонли гуруҳлар ўзларини «Маонинг содиқ издошлари» деб эълон қилаётган бўлсаларда, ўзаро доимо жанжалдан бошлари чиқмаётир. Баҳслар кўпинча бир-бирини ўлдириш билан тугамоқда. Масалан, яқинда шарқий Бенгалия маочилар гуруҳининг аъзоси Ш. Салим «қатл этилди».

Маочи гуруҳлар асосан майда буржуазиядан чиққан кишиларни бирлаштирмоқда. Улар империализмнинг собиқ агентлари сифатида ҳаракат қилмоқдалар, чунки уларнинг кўпорувчилик фаолияти ва террорчилиги тараққийпарвар ҳаракатларга қарши, халқ манфаатларига қарши қаратилган.

М. Раҳмон сўнгра қуйидагиларни таъкидлайди: маочи гуруҳларнинг халқ манфаатларига зид фаолияти Осиёнинг бир қанча мамлакатларида миллий мустақиллик ва тараққиёт учун олиб борилаётган курашга зарар етказмоқда. Бу муртадлар миллий озодлик ҳаракатларини кўпориш мақсадида диний ақидаларни, қабилавий адоватни кучайтирмоқдалар, безорликни рағбатлантирмоқдалар.

Бангладеш халқи ўтган йил мартида ялпи сайловда Пекин тарафдори бўлган гуруҳларни кескин рад этди, деб ёзади М. Раҳмон.

Африкадаги ёш давлатларни ва Лотин Америка мамлакатларида ҳам маочи гуруҳлар ана шундай кўпорувчилик фаолиятини ўтказишга уринмоқдалар. Аммо у ерда ҳам маоизмга тобора кучли зарба берилмоқда,—деб таъкидлайди М. Раҳмон, чунки халқлар маоизмнинг шовинистик идеологияси ўз манфаатларига хатарли ва душман эканлигини тобора яққироқ тушуниб олмоқдалар.

Болгарияда «Китоб уйи»

СОФИЯ. (ТАСС). Плевен шаҳрида Болгарияда биринчи «Китоб уйи» очилди. Плевен аҳолиси бу ерда экономика, фан, маданиятнинг турли соҳаларига доир адабиётлар сотиб олишлари мумкин. «Китоб уйи» шаҳарнинг марказидаги В. И. Ленин номли майдонда қурилди.

Умумий майдони 4500 квадрат метр бўлган магазиннинг ёруғ залларида болгар адабиёти, совет китоблари, ўқув қўлланмалари санъат асарлари бўлимлари бор. «Китоб уйи» ҳузурида китоб ҳаваскорлари клуби ташкил этилган. Клуб Болгария ва чет эл ёзувчилари билан китобхонлар учрашуви ташкил этади, адабий асарларни муҳокама қилади.

Ҳар тўғрида

СОВЕТ ГАЗЕТАЛАРИ ҚАНДАЙ БОСИЛАДИ?

Ҳаммага маълумки, Совет Иттифоқида газеталар миллионлаб нусхада босилади. Масалан, «Правда» газетаси 10 миллион нусха, «Пионерская правда» газетаси эса 9 миллион нусхада тарқатилади. Шунингдек, «Известия», «Труд», «Комсомольская правда», «Советская Россия», «Красная звезда», «Советский спорт» ва бошқа газеталар ҳам миллионлаб нусхаларда чоп этилади. Бу газеталар ўша куннинг ўзидаёқ Иттифоқимизнинг энг узоқ бурчакларига етиб боради. 20 шаҳарга Москвадан радиореле каналлари бўйлаб газеталар фотонусхаси юборилади. Дунёдаги энг узоқ фототелеграф линияси Москва — Хабаровскдир. Маҳаллий босмахоналар ҳар куни марказий газеталарнинг фотонусхаларини оладилар ва шу заҳотиёқ уни чоп этишга киришадилар. Улар Москва нашрлари билан бир вақтда тарқатилади.

Ҳозирги пайтда радиореле каналлари энг янги, тез узатувчи Совет «Газета—2» аппаратлари ёрдамида янада такомиллаштирилмоқда. Масофадан қатъий назар, улар бир газета саҳифасини икки ярим минут ичида узатади.

ФИЛЬМ ҚАҲРАМОНИ 8 ЁШДА

Бокулик иккинчи синф ўқувчиси Ольга Зулфиқорова болалар қўшиқларининг машҳур ижрочисигина эмас, балки Озарбайжон телестудияси томонидан суратга олинган «Лайло ва унинг дўстлари» фильмининг қаҳрамони ҳамдир. Лайло (Ольга) таниқли композитор Октай Зулфиқоровнинг қизидир. У тўрт ёшидан бошлаб қўшиқ айта бошлаган. Унинг репертуарида отаси томонидан ёзилган 25 қўшиқ бор. Бу қисқа мусиқий новеллалар жозибали болалар олами ҳақида ҳикоя қилади. Қизча ўрмондаги раҳмдил ҳайвонлар ҳақида, афсонавий қаҳрамонлар ҳақида, гўзал Боку метроси, Каспий денгизидаги кемалар ва пароходлар ҳақида куйлайди.

Унинг қўшиқлари озарбайжон, рус ва бошқа қардош халқлар тилларида куйланади. Лайло Грузия, Арманистон, Москвада концерт берган. Бокулик мактаб ўқувчилари составида эса Болгарияга бориб келган.

Светофор

ТАРТИБНИ БУЗГАНЛАР

Иккинчи сон

Ҳайдовчилар... Собиқ шофёрлар К. Йўлдошев (Киров район автодормехбазаси), Х. Каримов (қон қуйиш институти) транспортни маст ҳолда бошқарганлиги учун икки йил муддатга машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этилди ва уларга 10 сўмдан жарима солинди. А. Карпов ва Черноусовлар эса ҳаракат қоидаларини бузганлиги ва йўл белгиларини менсимаганлиги сабабли қайта имтиҳон топширишга жўнатилди.

Пиёдалар... Кўчаларнинг ўтиш жойлари қоидаларига риоя қилмаганликлари учун Тошкент Политехника институти студенти Ғ. Маҳмудов 3 сўм жарима тўлади. 22-мактабнинг 10-синф ўқувчиси М. Абзаков ва Ҳамза номли театрнинг хизматчиси Б. Назаровалар устидан акт тузилди.

Ҳайдовчилар, сизлар учун

Ишлаб чиқариш билан боғлиқ қатор ер қазиш ишлари (электр ва телефон кабелларини ўтказиш, иссиқлик тармоқлари тортиш ва бошқалар) амалга оширилаётганлиги сабабли Хўжаев (Ғалаба кўчаси томондан), Халқлар дўстлиги (Фарҳод кўчаси томондан), Клара Цеткин ва 2-Охунбобоев кўчаларининг баъзи бир минтақаларида транспорт ҳаракати тўхтатилди.

Ғуломов ва Лабзак кўчаларида эса, ҳаракат тамоман бекитиб қўйилди.

Пиёдалар, сизлар учун

Охунбобоев майдонида ер ости ўтиш жойи барпо этилмоқда. Шота Руставели ва Муқимий кўчалари кесишган ерда ҳам яна бир ер ости ўтиш йўли қурилиши лойиҳаси тайёрланди. Буларнинг ҳар иккаласи ҳам шу йил фойдаланишга топширилади.

Диққатингизни жалб этамиз

Йўллар қурилиши лойиҳасини тузиш ва реконструкция қилишда шунингдек, йўл ҳаракатини қийинлаштириб қўядиган қурилиш, ремонт ва бошқа ишлар Давлат автоинспекцияси органлари билан келишган ҳолда бажарилиши лозим.

(Йўл ҳаракати қоидасининг 186-пункти.)

Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашда унча мураккаб бўлмаган бу қоида кўчаларнинг айрим жойларида иш олиб бориш билан шуғулланаётган баъзибир ташкилотлар томонидан бажарилмаяпти.

Масалан, Газмонтаж трестининг монтаж бошқармаси ишчилари Энгельс кўчасидан газ қувури ўтказамиз деб уни ўзбошимчалик билан кавлашган. Шу билан бирга улар ишлаётганларида огоҳлантирувчи йўл хавфсизлик белгиларини қўймаганлар. Бу иш учун жавобгар шахс Комиловга 10 сўм жарима солинди.

«Водоканал» трестининг «РЭЦ-3» бўлими ишчилари ҳам Муқимий кўчасида ГАИнинг рухсатисиз ана шундай ўзбошимчалик қилганлар. Шунинг учун ҳам «РЭЦ» бўлими бошлиғи Марковга 20 сўм жарима тўлашга тўғри келди.

8-трестнинг 4-қурилиш-монтаж бошқармаси прорабы Кан ҳам 30 сўм жарима тўлашга мажбур бўлди. Бу бошқарма ишчилари ГАИ ижозатисиз кабел ўтказиб, Фильгелский кўчасини қазиб ташлашган. Бу ишда эҳтиёт чоралари кўрилмаганлиги, айниқса, ачинарлидир.

1973 йилда йўлларнинг ёмон аҳволдалиги сабабли Тошкентда 46 та йўл-транспорт ҳодисалари юз берди. Ўнлаб кишилар ярадор бўлган ёки ўлган.

Шаҳар кўча ва йўлларининг у ёки бу ўтиш жойларида ўзбошимчалик билан иш қиладиган ташкилотларнинг раҳбарлари бундан ўзларига тегишли хулоса чиқаришлари лозим.

„Ишлаб олди“

Кўпчилик кишилар бўш вақтларини овда, кино ва театрда, болалари билан бирга ўтказишади. Ҳайдовчи Тошпўлатов бўлса уни пул топиш билан ўтказишни хуш кўради. Октябрь район ободонлаштириш бошқармасидагилар ўз шофёрларининг бу ярамас қилиғидан хабардор бўлишса ҳам, унга бармоқ орасидан қарарди.

Тошпўлатов декабрнинг оқшомларидан бирида гаражга кириб келди. Чўнтакда пули йўқлигидан унинг қалби «чой-чақа» ишқида ўртанар эди. Бундай ҳол тез-тез бўлиб турарди. Бирдан унинг хаёлига «сув ташийдиган машинасида пул ишлаб келиш» фикри келди. У буни қоровулга айтган эди рози бўлди. Шундан сўнг, у водовозга ўтириб боши оққан томонга равона бўлди.

Рулда анча қувноқ ўтириб олган Тошпўлатов ярим тунда ЗИЛни қушдек учириб борар, рўбарадан келган машиналарга чеккароққа чиқиб йўл берарди. Шу пайт қаҳрамонимизнинг бутун фикри-ўйи бир нарсага қаратилганди. Унга кўпроқ пул тўлайдиган пассажирлар керак эди.

Чойчақа излаб у темир йўл вокзалига борганини билмай қолди. Бироз кутишдан кейин Тошпўлатов икки кишини ёнига ўтказиб олиб, Тошкентнинг қоронғи кўчалари бўйлаб қуён бўлиб қолди. Машинани иложи борича тез ҳайдашга ошиқарди.

Шунда Убайдулла «Секин юрсанг, узоқ кетасан» деган халқ ҳикматини эсдан чиқарганди. Кутилмаганда унинг машинаси йўл четидаги дарахтга зарб билан урилди. Дарахт силкиниб кетди. Ҳайдовчи ва шўрлик пассажирларнинг ўлишига сал қолди.

Яхши ҳамки шифокорлар бор экан. Уларни жонини сақлаб қолишди. Бечора водовоз ҳақида нима ҳам дейиш мумкин. Машина 1102 сўмлик шикастланди. Ҳайдовчи У. Тошпўлатов ҳам ишлайдиганини ишлаб олди. Унинг қанчалигини суд ҳал қилади. Тошпўлатов устидан жиноий иш қўзғатилди.

СУРАТДА: «30-11 ТНЗ» номерли ГАЗ—22 машинасининг шофёри янги йилни ана шундай кутиб олди. ТошМИ территориясида у бошқаришни эплай олмай, машинани устунга олиб бориб урди.

Бу сонни Тошкент шаҳар Ижроия Комитети ички ишлар бошқармаси ГАИсининг агитация ва пропаганда бўлими ходими Л. Оффенгенден тайёрлади.

Б. ЙЎЛДОШЕВ ва **М. ТАТАРНИКОВ** фотоси.

„Телекўз“ каналини бошқаради

Катта Андижон каналининг биринчи бўлимида ТИМ-72 телемеханик ва автоматик қурилмаси монтаж қилиниб бўлди. Уни қабул қилиб олиш ва фойдаланишга топшириш акти имзоланди. Аниқ ва тез ишлайдиган асбоблар улкан каналга сув келишини кузатиб туради, ўзандаги сувни, қулоқлардан қанча юборилаётганлигини ўлчаб туради. 60 километрлик каналда ўрнатиб чиқилган автоматлаштирилган 60 та контроль постлари Андижон областининг Чинобод посёлкасида қурилган биргина диспетчерлик пультидан туриб бошқарилади.

Телеқурилма ва автоматика «Узглавводстрой»нинг ирригация асбобсозлик заводида ишлаб чиқилиб, ясалди. Ғўза ва бошқа экинлар авжи суғориладиган пайтгача 109 километрли катта Андижон каналини тамомила телемеханик ва автоматик бошқаришга ўтказишга қарор қилинди. ТИМ-72 140 минг гектар ерни суғориш учун сув тақсимлай олади.

(ЎзТАГ).

Қизиқ гаплар

Уй—автомобиль

Автомобиль конструкторларининг имкониятлари жуда катта. Улар автомобилни истаган шаклга сола оладилар. Чунончи америкалик Жорж Баррис автомобилдан фақат юриш ва юк ташиш учунгина эмас, балки бошқа мақсадларда ҳам фойдаланиш керак, дейди. Масалан, музика асбоби сифатида истаган вақтда йўлда чалиш мумкин бўлсин. Клифорд Гэмбе эса ундан кўчма уй сифатида фойдаланиш фойдалироқ деб ҳисоблайди. Бу арзонга ҳам тушади. Ташландиқ автомобилни олиб устига истаган чайлани қўндирса бўлаверади.

УЙҚУ ВА ПСИХОЛОГИЯ

Сиз ўзингизнинг психик ҳолатингизни билмоқчимисиз? Марҳамат! Бундан ҳам осонроқ иш йўқ, деб ҳисоблайди француз психологи Пьер Даво. Бунинг учун врачга мурожаат қилишга ҳам ҳожат йўқ. Даво узоқ кузатувлардан сўнг шундай хулосага келипти: одамнинг психологияси унинг қандай ухлашига алоқадордир. Агар у қорнига ётса, демак уни ҳар хил кўнгилсизликлар, бунинг устига ишдаги нохушликлар қийнаяпти. Ғўжанак бўлиб ётадиган одам ёлғизликдан қийналиб, таянч излаган бўлади. Осмонга қараб ётадиганлар одатда мағрур ва иродали, ўз мақсадлари йўлида истаган йўсинда кураш олиб борадилар. Бошини бурнаб олиб ётадиганлар тушкунликка тушган одамлар бўлади. Ёстиқ қучоқлаб ётадиганлар — чинакам севгига муҳтож. Агар одам ўнг ёнбошида ётса—демак у ишида қатъий ишончи бор, бироқ юқори поғонага кўтарила олмайди. Чап ёнбошида ётадиганлар кўпинча ижодий кишилар.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ТЕЛЕВИЗОР

17 ЯНВАРЬ ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 Кўрсатувлар програмаси. 18.35 «Изғирин буви». Болалар учун мультфильм. **Ўзбек тилида:** 18.50 Ўқувчилар учун. «Ажойиб кишилар ҳаёти». 19.20 КПСС XXIV съезди қарорлари —амалда. «Беш йилликнинг тўртинчи йили». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 20.00 Миллионлар ленинча университети. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.30 Шеърият мухлисларига. 20.45 «Ахборот» информацион программаси. 21.05 Иззат Султон. «Имон». Ҳамза номли Ўзбек Давлат Академик драма театри спектакли. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Имон» спектаклининг давоми.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 15.45 Табиатшунослик. «Подмосковье табиати». 16.05 «Қушлар ҳаёти». 16.30 Рус тили. 17.15 Кўрсатувлар программаси. 17.20 Янгиликлар. 17.30 Рангли телевидение. «Тоғ чанғиси спорти бўйича жаҳон кубоги мусобақалари». Франциядан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган). 18.00 Ўқувчилар учун. «Олтин шайба» клуби соврини учун. 18.30 Рангли телевидение. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 19.00 Рангли телевидение. Болалар учун. «Қўғирчоқлар магазинида». 19.35 Рангли телевидение. «Балет шинавандалари, сизлар учун». **Тошкент кўрсатади.** 20.00 «Ешлик» студияси кўрсатади. Ўзбекистон комсомолининг XX съезди шарафига. (рус тилида).

Учинчи программа. 19.00 дан **Тошкент кўрсатади.**

18 ЯНВАРЬ ЖУМА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Ўқувчилар учун. «Олтин шайба» клуби соврини учун. 13.15 Рангли телевидение. «Қувноқ қўшиқ, аччиқ сўз билан». Бутунроссия агитбригадалар кўриги лауреатларининг чиқиши. 14.50 Рангли телевидение. «Балет шинавандалари, сизлар учун». 15.15 Ҳужжатли фильмлар программаси. **Тошкент кўрсатади.** 18.20 Кўрсатувлар программаси. 18.25 «Қоғоз қиссаси». Болалар учун мультфильм. **Рус тилида:** 18.35 Музикали учрашувлар. 19.20 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 19.35 Ёзувчи ва замон. 20.05 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 20.25 Социализм дунёси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.55 КПСС XXIV съезди қарорлари — амалда. «Чорвачилик — зарбдор фронт». Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасидан репортаж. 21.20 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 Тошкент экскаватор заводининг муқобил плани. 22.45 «Кино оламида» (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 11.30 «Эволюциянинг чоғиштирма анатомик далиллари». Биологиядан ўқув кўрсатуви. 12.00 «Ока ёнбағирларида». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.25 «Эволюциянинг чоғиштирма анатомик далиллари». Биологиядан ўқув кўрсатуви. (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 16.00 Концерт. 16.40 «Шахмат мактаби». 17.10 Табиатшунослик. «Ўрмонда қиш». 17.25 Кўрсатувлар программаси. 17.30 Янгиликлар. 17.45 Биология ва медицинанинг муҳим масалалари. 18.10 «Қўшиқни ўрганинг». 18.30 Ўқувчилар учун. «Бизнинг Гайдар». 19.15 «Қувноқ ноталар». 19.35 «Цехимиз новаторлари». Репортаж. 19.50 Рангли телевидение. Жаҳон халқлари ижоди». Кубанинг музика ва рақс халқ санъати. **Тошкент кўрсатади.** 20.25 «Ешлик» студияси кўрсатади. Ўзбекистон комсомолининг XX съезди шарафига. «Истиқбол эгалари» (ўзбек тилида).

Учинчи программа. 19.00 дан **Тошкент кўрсатади.**

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17|I да **Травиата** (кечқурун), 18|I да **Кармен**, (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17|I да **Тарих тилга кирди** (кечқурун), 18|I да **Абу Райҳон Беруний** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17|I да **Ўжарлар** (кечқурун), 18|I да **Жумагул** (кечқурун).

КИНО

17 ЯНВАРДА

Севги анатомияси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА», (жуфт соатларда), «МОСКВА» «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Ҳаводаги саргузаштлар (жуфт соатларда), **Йўқолган чиновник** — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Уч юз спартанлик (17.00, 20.15): **Шпессартдаги ажойиб дамлар** — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кечқурун);

Мозандарон шери — Ғ. ҒУЛОМ номли (кечқурун).

Қора капитан — С. РАҲИМОВ номли (кечқурун).

Қонли тош — «МИР» (кечқурун).

Қора лола — А. НАВОИЙ номли (кечқурун).

Садоқат — «КЎКЧА» (кечқурун).

Эр хотиннинг уруши — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

18 ЯНВАРДА

Севги анатомияси — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Тилла зирак — Ғ. ҒУЛОМ (кундуз ва кечқурун).

Қора капитан — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Самовий саргузаштлар — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Дунё — А. НАВОИЙ (кундуз ва кечқурун).

Кашмирдаги севги — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Катта сайр — «СПУТНИК» (10.00, 12.00).

Анупама — «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун).

Қонли тош — «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Йўқолган чиновник — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қора капитан — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

«УЗЭЛЕКТРОМОНТАЖ» махсус трестининг 2-Тошкент монтаж бошқармасига

барча разрядлардаги электромонтажчилар, махсус автомашиналарда ишловчи шофёрлар

КЕРАК.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

«ГОРДОРСТРОЙРЕМОНТ» трестининг темир-бетон буюмлар заводи ТУГАТИЛДИ

Барча даъволар 1974 йил 1 февралгача «Гордорстройремонт» трестининг асфальт-бетон заводига юборилсин.

Адрес: Тошкент 5 19 февраль кўчаси 29-уй.

САМАРҚАНД ДАВЛАТ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИ

Ўзбек опера ва балет спектакллари учун доимий равишда ишлашга турли миллат вакилларидан профессионал маҳорати бўлган хотин-қиз ва эркак ашулачилар ва раққосаларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Самарқанд шаҳар, Опера ва балет театри.

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 20 ЯНВАРДА

Музика абонементи № 1., учинчи концерт-лекция

«ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ НАВОЛАРИ»

концерт-лекция кундуз соат 12 да бошланади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА 19, 20 ЯНВАРДА «ЁШ ҚАЛБЛАР»

цирк коллективининг хайрлашув гастроллари

ТОМОШАЛАР СОАТ 17.30 ДА БОШЛАНАДИ

Шанба кунлари томошалар соат 15.00 ва 17.30 да бошланади.

Якшанба кунлари томошалар соат 12.30, 15.00 ва 17.30 да бошланади.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

19, 20 ЯНВАРДА КЕЧ СОАТ 7 ДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТАШКИЛ ТОПГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН

ШЕЪРИЯТ ВА МУЗИКА КЕЧАСИ

Ёш талантлар гулшани

ҚАТНАШАДИЛАР:

ШОИРЛАР:

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТЛАРИ

Абдулла ОРИПОВ;
Гулчеҳра ЖЎРАЕВА, Гулчеҳра НУРУЛЛАЕВА,
Шоира Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА;
Бастакорлар: Сайфи ЖАЛИЛ, Тельман ҲАСАНОВ;

ЁШЛАР «ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Гулшод ОТАБОЕВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА, Баҳром МАВЛОНОВ;

Солистлар: Гулшан ҲАСАНОВА;
Бадиий раҳбари — Мирсодиқ ТОЖИЕВ.

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Дилафрўз ЖАББОРОВА, Ортиқ ОТАЖОНОВ, Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ; Карима УЗОҚОВА, Толибжон МУЛЛАЖОНОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Тельман ҲАСАНОВ.

«Марҳабо талантлар» телевизион фестивалининг лауреатлари:

Ойша РАҲМОНОВА, Зумрад СОТИМОВА;
Телеминиатюра ва сўз устаси Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ.
Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.
Кечани шоир Анвар ИСРОИЛОВ олиб боради.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

21 ЯНВАРДАН БОШЛАБ — **САНЪАТ САРОЙИДА** — **21 ЯНВАРДАН БОШЛАБ**

ЯНГИ, РАНГЛИ, КЕНГ ЭКРАНЛИ БАДИИЙ ФИЛЬМ

«НАДЕЖДА»

НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ МАРКАЗИЙ БОЛАЛАР ВА ЎСМИРЛАР ФИЛЬМЛАРИ СТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

Н. К. КРУПСКАЯ БОЛАЛИК ВА ЁШЛИК ЙИЛЛАРИ, КУРАШИ ВА ҲАЁТ ҲАҚИДАГИ ЎЙЛАРИ ҲАҚИДА ФИЛЬМ.

СЕАНСЛАР: 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.45 да БОШЛАНАДИ.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет.

17 ЯНВАРЬ, 1974 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача, Эълонлар бўлими—33.81.42.

Р—03153. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А—2987.